

แนวทางการนิเทศการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เอกสารลำดับที่ 3 / 2568

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๖
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทางการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เอกสารลำดับที่ 3 / 2568

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย โดยเฉพาะในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี และเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม จึงเป็นสิ่งที่ไม่อาจมองข้ามได้

แนวทางการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการสนับสนุน และส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและดำเนินการพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ตรงตามความต้องการ และมีความพร้อมเข้าสู่โลกแห่งการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้ประกอบด้วยสาระสำคัญของคำสั่ง ประกาศ ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้เอกสารสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามบริบทและความต้องการเฉพาะของแต่ละบุคคลและสถานที่ นอกจากนี้ยังมีการเน้นย้ำถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลายและตอบสนองต่อความต้องการของสังคม

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการนิเทศการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งช่วยเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

(นายณัฐภณ ดวงท้าวเศษ)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

มีนาคม 2568

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
• ที่มาและความสำคัญ	1
• วัตถุประสงค์ของเอกสาร	2
• กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้เอกสาร	2
• ผลที่คาดว่าจะได้รับ	2
• นิยามศัพท์เฉพาะ	2
ส่วนที่ 2 สารความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4
• คำสั่งและประกาศที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4
• การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	15
• ลักษณะของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	17
• ลักษณะที่ 1 การจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา	17
• ลักษณะที่ 2 การจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน	33
ส่วนที่ 3 การนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	41
• ประเด็นหลักของการนิเทศ	41
• กรอบแนวคิดการนิเทศ	41
• วัตถุประสงค์การนิเทศ	41
• กลุ่มเป้าหมายการนิเทศ	42
• ประเด็นการนิเทศ	42
• การนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	43
• ปฏิทินการนิเทศ	45
• ตัวชี้วัดความสำเร็จ	45
• ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	45
ส่วนที่ 4 เครื่องมือนิเทศ	46
• แบบตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	47
• แบบตรวจสอบมโนทัศน์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	53
• แบบนิเทศการใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	55
• แบบประเมินความพึงพอใจต่อการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	59
เอกสารอ้างอิง	62
คณะผู้จัดทำ	63

ส่วนที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อสร้างผลผลิต ผลลัพธ์ให้เกิดกับผู้เรียนได้อย่างสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดี มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ และภาษาที่ 3 รวมทั้งอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพ ตามความถนัดของตนเอง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญหลายประการ การนิเทศการศึกษาเป็นหนึ่งใน องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกสำคัญที่จะเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้การบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารและการจัดการเรียน การสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร การนิเทศการศึกษา จะสำเร็จได้ผลดีเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับทักษะและความสามารถในการนิเทศของศึกษานิเทศก์ โดยการปฏิบัติงาน ด้านพัฒนาการบริหารจัดการร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกับครู เพราะศึกษานิเทศก์ คือผู้ทำหน้าที่นิเทศ แนะนำ ชี้แนะ กระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก มีสมรรถนะในการบริหารจัดการศึกษาและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการเรียนรู้และการเติบโตของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน เนื่องจากโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเทคโนโลยี สังคม และเศรษฐกิจ การมีหลักสูตร ที่ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของสังคม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่เหมาะสมในการเผชิญ กับความท้าทายต่าง ๆ นอกจากนี้ หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญในโลกการทำงานยุคใหม่ หลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพ คือการสร้างโอกาสให้กับผู้เรียนในการเรียนรู้ที่หลากหลายและตรงตามความสนใจส่วนบุคคล โดยการนำเสนอ เนื้อหาที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการคิดวิเคราะห์ อย่างลึกซึ้ง การให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของผู้เรียน จะส่งผลให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพจึงเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองและชุมชน ว่าโรงเรียนมีความตั้งใจที่จะให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรที่เข้มแข็ง จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับโรงเรียน ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวและชุมชน ในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในด้านการศึกษาและสังคมโดยรวม ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้ามและควรได้รับการพิจารณาอย่างจริงจัง ในทุกระดับของการศึกษา

จุดเริ่มต้นของการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โรงเรียนต้องมีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ประเทศใช้เป็นหลักสูตรแกนกลาง ของประเทศในปัจจุบัน ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน โดยหน่วยงานที่มีหน้าที่ควบคุม ดูแลเกี่ยวกับหลักสูตรระดับชาติได้มีคำสั่งและประกาศต่างๆ ในการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างเวลาเรียน เกณฑ์การจบ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นระยะๆ จึงส่งผลให้ผู้รับผิดชอบงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาติดตามข้อมูล ข่าวสาร ไม่ทันทั่วถึง หรือไม่เป็นปัจจุบัน กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จึงจัดให้มีการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบ งานหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยมุ่งหวังให้โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสมบูรณ์ เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน รวมทั้งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จึงจัดทำ **แนวทางการนิเทศ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ฉบับนี้ขึ้น**

วัตถุประสงค์ของเอกสาร

เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้เอกสาร

1. ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
2. ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ศึกษานิเทศก์ ปฏิบัติการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้รับการนิเทศ มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีหลักสูตรสถานศึกษา ที่มีคุณภาพ มีองค์ประกอบครบถ้วน สมบูรณ์
4. ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การใช้ในระดับชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หมายถึง กรอบและทิศทางสำหรับ เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานระดับท้องถิ่น และสถานศึกษาทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนา หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็น สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือแนวทางในการจัดประมวลความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งจัดทำโดยบุคคลหรือคณะบุคคลในระดับสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะตามหลักสูตร รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในสถานศึกษา ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการออกแบบ ประเมิน ปรับปรุง หรือ พัฒนาแนวทางในการจัดประมวลความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ในสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับบริบทของสังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่นั้น ๆ

การนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ

ส่วนที่ 2

สาระความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การนำเสนอสาระความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น ประกอบด้วย คำสั่งและประกาศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่โรงเรียนจะนำไปใช้ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมถึงแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. คำสั่งและประกาศที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

คำสั่งและประกาศที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สาระสำคัญเกี่ยวกับประกาศ และคำสั่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีประกาศ และคำสั่ง ออกมาอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับโครงสร้างเวลาเรียน เกณฑ์การจบ และการบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียนที่นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป การนำเสนอความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับประกาศ และคำสั่ง โดยจะสรุปเป็นสาระสำคัญในประเด็นต่างๆ ที่จะทำให้เข้าใจและนำไปใช้ได้ง่ายขึ้น

1. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วันที่ลงนามประกาศ : 11 กรกฎาคม 2560

ผู้ลงนาม : นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สาระสำคัญ : การบริหารจัดการเวลาเรียน การจัดการเรียนการสอนหน้าที่พลเมือง และการบริหารจัดการเวลาเรียนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

สรุปสาระสำคัญ

1. การบริหารจัดการเวลาเรียน ให้สถานศึกษาจัดโครงสร้างเวลาเรียนที่มีความยืดหยุ่น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

1.1 การจัดเวลาเรียนพื้นฐานแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

สถานศึกษาจัดเวลาเรียนพื้นฐานแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบท จุดเน้นของสถานศึกษา และศักยภาพผู้เรียน โดยไม่ยึดตามกรอบเวลาเรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้เดิม (เช่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนดเวลาเรียนพื้นฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 120 ชั่วโมงต่อปี หรือระดับประถมศึกษากำหนดเวลาเรียนพื้นฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 80 ชั่วโมงต่อปี) ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถลดหรือเพิ่มเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เวลาเรียนพื้นฐานรวมทั้งหมดต้องเป็นไปตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด คือระดับประถมศึกษา 840 ชั่วโมงต่อปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 880 ชั่วโมงต่อปี และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 1,640 ชั่วโมงตลอดช่วงชั้น

1.2 การจัดเวลาเรียนเพิ่มเติม

สถานศึกษาจัดรายวิชาเพิ่มเติมหรือกิจกรรมเพิ่มเติม ให้มีความสอดคล้องกับจุดเน้นและความพร้อมของสถานศึกษา สำหรับระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 อาจจัดให้เป็นเวลาสำหรับสาระการเรียนรู้พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ทั้งนี้ต้องจัดเวลาเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์การจบ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด คือ ระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมงต่อปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมงต่อปี และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่น้อยกว่า 1,600 ชั่วโมงตลอดช่วงชั้น

1.3 การจัดเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาจัดเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด คือ ระดับประถมศึกษา 120 ชั่วโมงต่อปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 120 ชั่วโมงต่อปี และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 360 ชั่วโมงตลอดช่วงชั้น ซึ่งการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังมีข้อกำหนดในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ครบทั้ง 3 กลุ่มกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ซึ่งกิจกรรมนักเรียนนั้นจะแยกย่อยเป็น 2 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมชุมนุม/ชมรม และกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ ฯลฯ สำหรับกิจกรรมนักเรียนที่แยกย่อยทั้ง 2 ประเภท นั้น ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นสถานศึกษาต้องจัดทั้ง 2 ประเภท แต่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถเลือกจัดกิจกรรมประเภทใดประเภทหนึ่งหรือจะจัดทั้ง 2 ประเภท ได้ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา

1.4 การจัดเวลาเรียนรวมทั้งหมด

สถานศึกษาจัดเวลาเรียนรวมทั้งหมด ให้เป็นไปตามความเหมาะสมของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงศักยภาพและพัฒนาการตามช่วงวัยของผู้เรียนและเกณฑ์การจบหลักสูตร ซึ่งตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดเวลาเรียนรวมทั้งหมดไว้ดังนี้ ระดับประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า 1,000 ชั่วโมงต่อปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมงต่อปี และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมงตลอดช่วงชั้น

2. การจัดการเรียนการสอนหน้าที่พลเมือง

สถานศึกษาทุกสังกัด ทุกระดับชั้น และทุกช่วงชั้น ของการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจัดการเรียนการสอนสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแล้ว ให้ดำเนินการส่งเสริมการสร้างความเป็นพลเมืองดีของชาติตามความพร้อมและบริบทของสถานศึกษา โดยพิจารณาทางเลือกในการจัดได้ดังนี้

2.1 จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยทางเลือกนี้สถานศึกษาจะต้องกำหนดรหัสวิชา จัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดการเรียนการสอน วัดและประเมินผล ให้ระดับผลการเรียน และจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษาต่างๆ ประกอบเป็นหลักฐาน

2.2 บูรณาการกับการเรียนรู้ในรายวิชาอื่น ทั้งรายวิชาพื้นฐาน หรือรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทางเลือกนี้จะดำเนินการสอดแทรกบูรณาการไปกับการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการวัดและประเมินผล ในรายวิชาพื้นฐาน หรือรายวิชาเพิ่มเติม ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีอยู่เดิม โดยไม่ต้องจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผล แยกรายวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นการเฉพาะ

2.3 บุรณาการไปกับการเรียนรู้ในรายวิชาพื้นฐาน หรือรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ทางเลือกนี้จะดำเนินการสอดแทรกบุรณาการไปกับการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการวัดและประเมินผล ในรายวิชาพื้นฐาน หรือรายวิชาเพิ่มเติมที่มีอยู่เดิมในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ที่ไม่ใช่กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยไม่ต้องจัดทำเอกสารหลักฐานในการวัดและประเมินผลแยกรายวิชาหน้าที่พลเมือง เป็นการเฉพาะ

2.4 บุรณาการกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือกิจกรรม/โครงการ/โครงงาน หรือวิถีชีวิตประจำวัน ในโรงเรียน ทางเลือกนี้จะดำเนินการสอดแทรกบุรณาการไปกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือกิจกรรม/โครงการ/โครงงาน หรือวิถีชีวิตประจำวันในโรงเรียน รวมถึงการวัดและประเมินผล โดยไม่ต้องจัดทำเอกสารหลักฐานในการวัดและประเมินผลแยกรายวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นการเฉพาะ

จะเห็นได้ว่า ทางเลือกที่ 2.1 เป็นทางเลือกเดียวที่สถานศึกษาต้องจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษาสำหรับรายวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นการเฉพาะ สำหรับทางเลือกที่ 2.2 – 2.4 ไม่จำเป็นต้องจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษา แต่สถานศึกษาจะต้องระบุแนวทางการพัฒนา หรือการส่งเสริมในการสร้างความเป็นพลเมืองดีของชาติให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้

3. การบริหารจัดการเวลาเรียนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายในการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงองค์ความรู้ให้ก้าวทันโลก และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยกำหนดให้สถานศึกษา ชั้นพื้นฐานทุกแห่ง จัดเวลาเรียนภาษาอังกฤษ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 จำนวน 200 ชั่วโมงต่อปี หรือ 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ได้ตามความพร้อมและบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งศักยภาพของผู้เรียน โดยพิจารณาทางเลือก ดังนี้

3.1 จัดเป็นรายวิชาพื้นฐาน จำนวน 200 ชั่วโมงต่อปี หรือ 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3.2 จัดเป็นรายวิชาพื้นฐาน อย่างน้อย 120 ชั่วโมงต่อปี และจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม และหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร 80 ชั่วโมงต่อปี รวมเวลาเรียนทั้งหมด จำนวน 200 ชั่วโมงต่อปี หรือ 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ในการจัดเวลาเรียนสำหรับวิชาภาษาอังกฤษ ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 นั้น สถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการเวลาเรียน ให้สอดคล้องตามความในข้อ 1 ด้วย สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้เน้นการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยให้ความสำคัญกับการใช้ภาษา (Use) มากกว่าวิธีการใช้ภาษา (Usage) ให้มีความสำคัญกับความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) และความถูกต้องของการใช้ภาษา (Accuracy)

2. คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 1239/2560 เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วันที่ลงนามคำสั่ง : 7 สิงหาคม 2560

ผู้ลงนาม : นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สาระสำคัญ : ปรับปรุงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สรุปสาระสำคัญ

ให้ใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยการเริ่มใช้สรุปได้ตามตารางดังนี้

ปีการศึกษา	ชั้นประถมศึกษาปีที่						ชั้นมัธยมศึกษาปีที่					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ปีการศึกษา 2561	✓			✓			✓			✓		
ปีการศึกษา 2562	✓	✓		✓	✓		✓	✓		✓	✓	
ปีการศึกษา 2563	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจในการยกเลิก เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จากคำสั่งดังกล่าว ส่งผลให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่ง ต้องดำเนินการปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาใหม่ โดยเฉพาะในส่วนของคำอธิบายรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้สถานศึกษาต้องดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้แล้วเสร็จ ก่อนการเปิดเรียนปีการศึกษา 2561

ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน

1. บุคลากรส่วนใหญ่เข้าใจว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แต่หากพิจารณาให้ชัดเจนแล้วจะพบว่าเป็นคำสั่งที่ให้มีการปรับปรุงมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ไม่ใช่เป็นการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. หน้าปกหลักสูตรสถานศึกษา ที่ดำเนินการปรับปรุงแล้ว ส่วนใหญ่จะใส่ข้อความ “(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)” ไว้ต่อท้ายข้อความ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียน..... พ.ศ. XXXX

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560)

ซึ่งไม่สอดคล้องกับคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 1239/2560 เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตัวอย่างหน้าปกหลักสูตรสถานศึกษาที่ควรจะเป็น เช่น

หลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียน..... พ.ศ. XXXX (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.YYYY)
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียน..... พ.ศ. YYYY
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หมายเหตุ XXXX หรือ YYYY หมายถึง ปีการศึกษาที่ประกาศใช้ (สอดคล้องกับการประกาศใช้หลักสูตรของสถานศึกษา)

3. คำสั่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 30/2561 เรื่อง ให้เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วันที่ลงนามคำสั่ง : 5 มกราคม 2561

ผู้ลงนาม : นายบุญรักษ์ ยอดเพชร เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สาระสำคัญ : เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สรุปสาระสำคัญ

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 1239/2560 เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีรายละเอียดของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์บางส่วนคลาดเคลื่อนจากหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เช่น ผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้เรียนรู้เนื้อหาในรายวิชาพื้นฐานไม่เท่ากัน แบ่งเป็นกลุ่มผู้เรียนที่เน้นวิทยาศาสตร์และผู้เรียนที่ไม่เน้นวิทยาศาสตร์ หรือมีการใช้คำว่ามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ในรายวิชาเพิ่มเติม ซึ่งตามหลักต้องใช้คำว่า ผลการเรียนรู้ เป็นต้น และทำคำสั่งดังกล่าว ได้ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้มีอำนาจในการยกเลิก เพิ่มเติมเปลี่ยนแปลง มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงมีคำสั่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 30/2561 เรื่อง ให้เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีสาระสำคัญ ที่ต้องนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. ยกเลิกการใช้ข้อความ “ผู้เรียนไม่เน้นวิทยาศาสตร์ และผู้เรียนที่เน้นวิทยาศาสตร์”
2. เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สำหรับผู้เรียนที่เน้นวิทยาศาสตร์ เป็น ผลการเรียนรู้ และให้จัดอยู่ในรายวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติม และรายวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มเติม
3. เปลี่ยนแปลงสาระการเรียนรู้แกนกลาง สำหรับผู้เรียนที่เน้นวิทยาศาสตร์ เป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม โดยจัดอยู่ในรายวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติม และรายวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มเติม
4. เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จาก 4 สาระ เป็น 3 สาระ และเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จาก 8 สาระ เป็น 4 สาระ

4. ประกาศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วันที่ลงนามประกาศ : 8 มกราคม 2561

ผู้ลงนาม : นายบุญรักษ์ ยอดเพชร เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สาระสำคัญ : การจัดรายวิชา การบริหารจัดการเวลาเรียน และการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

สรุปสาระสำคัญ

1. การจัดรายวิชา

1.1 ระดับประถมศึกษา

- จัดรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 รายวิชาต่อปี
- จัดรายวิชาเพิ่มเติมได้ตามความพร้อม จุดเน้นของสถานศึกษา ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน ตามโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนด

1.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- จัดรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ได้ตามความเหมาะสม ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้อาจจัดได้มากกว่า 1 รายวิชา ในแต่ละภาค/ปี
- จัดรายวิชาเพิ่มเติมได้ตามความพร้อม จุดเน้นของสถานศึกษา ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน และเกณฑ์การจบ โดยจัดเป็นรายภาค ตามโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนด

1.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- จัดรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ได้ตามความเหมาะสม ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้อาจจัดได้มากกว่า 1 รายวิชา โดยภายใน 3 ปี ต้องครบทุกตัวชี้วัดตามที่กำหนด
- จัดรายวิชาเพิ่มเติมได้ตามความพร้อม จุดเน้นของสถานศึกษา ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน และเกณฑ์การจบ โดยจัดเป็นรายภาคตามโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนด
- สถานศึกษาสามารถนำตัวชี้วัดและผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ไปสู่การปฏิบัติ โดยอาจจัดให้ตรงตามชั้นปีที่กำหนด หรือยืดหยุ่นระหว่างชั้นปี ซึ่งอาจจัดไม่ตรงตามชั้นปีที่กำหนดได้ตามความเหมาะสมและตามศักยภาพของผู้เรียน

2. การบริหารจัดการเวลาเรียน

จัดเวลาเรียนให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2560 เรื่อง การบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การจัดการเรียนการสอน

3.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เน้นการเชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะสำคัญในการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ ใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้และแก้ปัญหาที่หลากหลาย เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความคิด มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีการทำกิจกรรมด้วยการลงมือปฏิบัติจริงอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับระดับชั้น ตามบริบท ความต้องการ ความเหมาะสม ความพร้อมของสถานศึกษาและศักยภาพของผู้เรียน

3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคโนโลยี สถานศึกษาวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบท ความต้องการ ความพร้อมของสถานศึกษาและศักยภาพของผู้เรียน โดยอาจพิจารณาดำเนินการจากแนวทางการจัดกิจกรรม ดังนี้

- บูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยนำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ 4 เทคโนโลยี กับสาระอื่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มาบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- บูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยนำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ 4 เทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ที่มีความสอดคล้อง หรือเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี และสาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มาบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินผลการเรียนได้ทั้งสองกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ประเด็นข้อนี้ยกเลิกไปภายหลังตาม คำสั่ง สพฐ. ที่ 921/2561 สั่ง ณ วันที่ 3 พฤษภาคม 2561 เรื่อง ยกเลิกมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี และสาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเปลี่ยนชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้)

3.3 การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาพื้นฐาน ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สถานศึกษาสามารถพิจารณานำผลการเรียนรู้ในคณิตศาสตร์เพิ่มเติม และวิทยาศาสตร์เพิ่มเติมที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดในรายวิชาพื้นฐานมาจัดการเรียนรู้ เพื่อต่อยอดหรือเสริมศักยภาพของผู้เรียน ได้ตามความเหมาะสมและศักยภาพของผู้เรียน

5. คำสั่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 921/2561 เรื่อง ยกเลิกมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี และสาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเปลี่ยนชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้

วันที่ลงนามคำสั่ง : 3 พฤษภาคม 2561

ผู้ลงนาม : นายบุญรักษ์ ยอดเพชร เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สาระสำคัญ : การยกเลิกมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด การเปลี่ยนชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้

สรุปสาระสำคัญ

1. ยกเลิกมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี และสาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเดิมมี 4 สาระ จะทำให้คงเหลือ 2 สาระ คือ สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว และสาระที่ 4 การอาชีพ

2. เปลี่ยนชื่อ สาระที่ 4 การอาชีพ เป็นสาระที่ 2 การอาชีพ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ส่งผลให้

2.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มี 2 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว สาระที่ 2 การอาชีพ

2.2 มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย คือ จาก ง 4.1 เป็น ง 2.1

3. เงื่อนไขและระยะเวลาในการเปลี่ยนแปลงตามข้อ 1 และ ข้อ 2 นั้น ให้เปลี่ยนแปลงเลื่อนไหลไปตามปีการศึกษา ดังนี้

ปีการศึกษา	ชั้นประถมศึกษาปีที่						ชั้นมัธยมศึกษาปีที่					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ปีการศึกษา 2561	✓			✓			✓			✓		
ปีการศึกษา 2562	✓	✓		✓	✓		✓	✓		✓	✓	
ปีการศึกษา 2563	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

4. ในปีการศึกษา 2563 เป็นต้นไป ให้เปลี่ยนชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

- กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
- กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เป็น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

6. คำสั่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 922/2561 เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างเวลาเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วันที่ลงนามคำสั่ง : 3 พฤษภาคม 2561

ผู้ลงนาม : นายบุญรักษ์ ยอดเพชร เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สาระสำคัญ : ปรับปรุงโครงสร้างเวลาเรียน

สรุปสาระสำคัญ

1. กำหนดเวลาเรียนประเภทวิชาพื้นฐาน ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม แต่จำนวนชั่วโมงรวมพื้นฐานต้องเป็นไปตามโครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้ ทั้งนี้มีการกำหนดรายวิชาพื้นฐานในสาระประวัติศาสตร์ไว้เป็นการเฉพาะ โดยระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้จัดเวลาเรียน 40 ชั่วโมงต่อปี สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้จัดเวลาเรียน รวม 3 ปี 80 ชั่วโมง
2. กำหนดเวลาเรียนประเภทวิชาเพิ่มเติม สถานศึกษาจัดได้ตามความเหมาะสม บริบท ความพร้อมของสถานศึกษา รวมถึงความสนใจและความถนัดของผู้เรียน แต่ต้องให้เป็นไปตามเกณฑ์การจบหลักสูตร
3. กำหนดเวลาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กำหนดให้จัดปีละ 120 ชั่วโมง สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวม 3 ปี จำนวน 360 ชั่วโมง
4. กำหนดเวลาเรียนรวมทั้งหมด ให้เป็นไปตามความเหมาะสมของสถานศึกษา ทั้งนี้ให้คำนึงถึงเกณฑ์การจบหลักสูตร

รายการ	ระดับการศึกษา		
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
เวลาเรียนพื้นฐาน	จัดแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม โดยจัดเวลาเรียนพื้นฐานสำหรับสาระประวัติศาสตร์ 40 ชั่วโมง/ปี ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนพื้นฐานรวม 840 ชั่วโมง/ปี	จัดแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม โดยจัดเวลาเรียนพื้นฐานสำหรับสาระประวัติศาสตร์ 40 ชั่วโมง/ปี (1 หน่วยกิต) ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนพื้นฐานรวม 880 ชั่วโมง/ปี (22 หน่วยกิต)	จัดแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม โดยจัดเวลาเรียนพื้นฐานสำหรับสาระประวัติศาสตร์ รวม 3 ปี จำนวน 80 ชั่วโมง (2 หน่วยกิต) ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนพื้นฐานรวม 3 ปี จำนวน 1,640 ชั่วโมง (41 หน่วยกิต)
เวลาเรียนเพิ่มเติม	สอดคล้องกับจุดเน้นความพร้อมของสถานศึกษาและเกณฑ์การจบ	สอดคล้องกับจุดเน้นความพร้อมของสถานศึกษาและเกณฑ์การจบ	สอดคล้องกับจุดเน้นความพร้อมของสถานศึกษาและเกณฑ์การจบ
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120 ชั่วโมง/ปี	120 ชั่วโมง/ปี	รวม 3 ปี จำนวน 360 ชั่วโมง
เวลาเรียนรวมทั้งหมด	ตามความเหมาะสมของสถานศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตร	ตามความเหมาะสมของสถานศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตร	ตามความเหมาะสมของสถานศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตร

หมายเหตุ เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนให้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์การจบหลักสูตรเพิ่มเติม

7. คำสั่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 110/2555 เรื่อง การแก้ไขโครงสร้างเวลาเรียน และเกณฑ์การจบการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วันที่ลงนามคำสั่ง : 25 มกราคม 2555

ผู้ลงนาม : นายชินภัทร ภูมิรัตน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สาระสำคัญ : แก้ไขโครงสร้างเวลาเรียนและเกณฑ์การจบการศึกษา

สรุปสาระสำคัญ

1. แก้ไขโครงสร้างเวลาเรียนในรายวิชาเพิ่มเติม และเวลาเรียนรวม ของระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่จากเดิมระบุข้อความว่า “ปีละไม่เกิน” เป็น “ปีละไม่น้อยกว่า”

2. แก้ไขข้อความของเกณฑ์การจบหลักสูตร ของระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ระดับการศึกษา	เดิม	แก้ไขเป็น
ระดับประถมศึกษา		
• เวลาเรียนรายวิชาเพิ่มเติม	ปีละไม่เกิน 40 ชั่วโมง	ปีละไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง
• เวลาเรียนรวมทั้งหมด	ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง/ปี	ไม่น้อยกว่า 1,000 ชั่วโมง/ปี
• เกณฑ์การจบ	ผู้เรียน เรียนรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาเพิ่มเติมตามโครงสร้าง เวลาเรียนที่หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด	ผู้เรียน เรียนรายวิชาพื้นฐานและ รายวิชาเพิ่มเติม โดยเป็นรายวิชา พื้นฐานตามโครงสร้างเวลาเรียน ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานกำหนด และรายวิชา เพิ่มเติม ตามที่สถานศึกษากำหนด
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
• เวลาเรียนรายวิชาเพิ่มเติม	ปีละไม่เกิน 200 ชั่วโมง	ปีละไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง
• เวลาเรียนรวมทั้งหมด	ไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง/ปี	ไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง/ปี
• เกณฑ์การจบ	ผู้เรียน เรียนรายวิชาพื้นฐาน และ เพิ่มเติม ไม่เกิน 81 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 66 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติม ตามที่ สถานศึกษากำหนด	ผู้เรียน เรียนรายวิชาพื้นฐาน และ รายวิชาเพิ่มเติม โดยเป็นรายวิชา พื้นฐาน 66 หน่วยกิตและรายวิชา เพิ่มเติม ตามที่สถานศึกษากำหนด
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย		
• เกณฑ์การจบ	ผู้เรียน เรียนรายวิชาพื้นฐาน และ เพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 81 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 41 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติม ตามที่ สถานศึกษากำหนด	ผู้เรียน เรียนรายวิชาพื้นฐาน และ รายวิชาเพิ่มเติม โดยเป็นรายวิชา พื้นฐาน 41 หน่วยกิตและรายวิชา เพิ่มเติม ตามที่สถานศึกษากำหนด

หมายเหตุ สำหรับสถานศึกษาเมื่อนำเกณฑ์การจบไปใช้กำหนดเป็นเกณฑ์การจบของหลักสูตรสถานศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องมีการกำหนดให้ชัดเจนว่า “ตามที่สถานศึกษากำหนด” นั้น สถานศึกษากำหนด ไว้อย่างไร เช่น ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต เป็นต้น โดยให้พิจารณาข้อกำหนดของโครงสร้างเวลาเรียน ประกอบด้วย

ไฟล์เอกสารคำสั่งและประกาศ ฉบับเต็ม

	<p>ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2560</p>
	<p>คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 1239/2560 เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2560</p>
	<p>คำสั่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 30/2561 เรื่อง ให้เปลี่ยนแปลงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ลงวันที่ 5 มกราคม 2561</p>
	<p>ประกาศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ลงวันที่ 8 มกราคม 2561</p>
	<p>คำสั่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 921/2561 เรื่อง ยกเลิกมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี และสาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ เปลี่ยนชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2561</p>
	<p>คำสั่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 922/2561 เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างเวลาเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2561</p>
	<p>คำสั่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ 110/2555 เรื่อง การแก้ไขโครงสร้างเวลาเรียนและเกณฑ์การจบการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ลงวันที่ 25 มกราคม 2555</p>

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

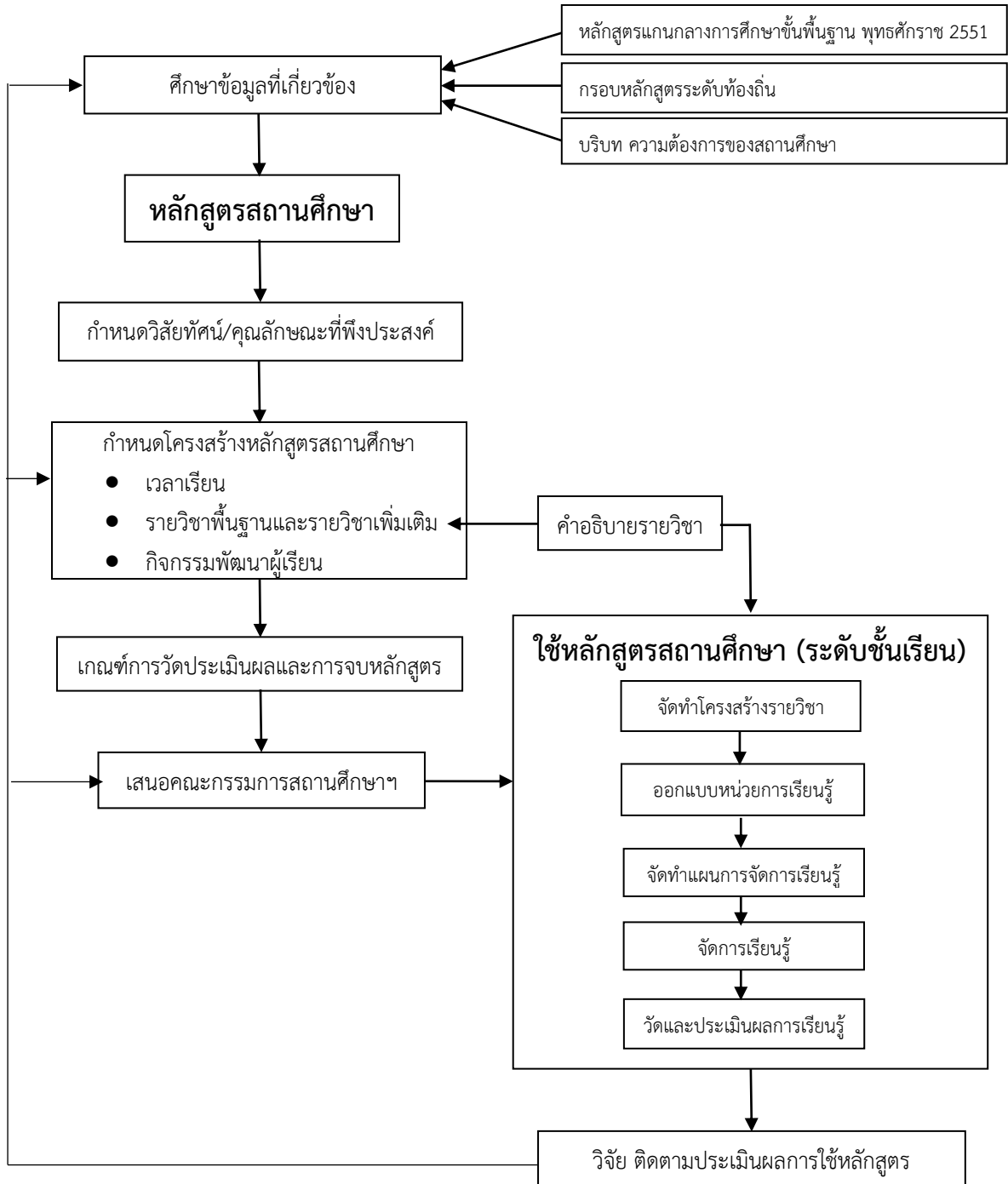
หลักสูตร หมายถึง มวลความรู้ประสบการณ์ที่จัดขึ้น เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะตามเป้าหมายที่กำหนด

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หมายถึง กรอบและทิศทางสำหรับเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานระดับท้องถิ่น และสถานศึกษาทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็น สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือแนวทางในการจัดประมวลความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งจัดทำโดยบุคคลหรือคณะบุคคลในระดับสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะตามหลักสูตร รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในสถานศึกษา ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข

ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น รวมถึงบริบทสถานศึกษา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ฯลฯ
2. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของหลักสูตรสถานศึกษา
3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
4. จัดทำคำอธิบายรายวิชา
5. กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้
7. กำหนดเกณฑ์การจบหลักสูตรในแต่ละระดับการศึกษา
8. เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและประกาศใช้หลักสูตร
9. นำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในระดับชั้นเรียน
10. วิจัย ติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

แผนภาพกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ลักษณะของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา มี 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ระดับสถานศึกษา ดำเนินการพัฒนาโดยบุคลากรของสถานศึกษา มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ (ลงนามแต่งตั้งโดยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) มีบทบาทในการกำหนดแผนงาน และดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จให้เสนอขอความเห็นชอบ และอนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ระดับชั้นเรียน ดำเนินการพัฒนาโดยครูผู้สอนแต่ละคน โดยนำคำอธิบายรายวิชา มาจัดทำโครงสร้างรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นำไปใช้จัดการเรียนรู้ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ สรุปผลการจัดการเรียนรู้

ลักษณะที่ 1 การจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา

ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1. แต่งตั้งคณะกรรมการที่จำเป็นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษามีคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 2 คณะ ได้แก่

1.1 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้แต่งตั้ง โดยสถานศึกษาเป็นผู้เสนอรายชื่อคณะกรรมการให้มีองค์ประกอบและจำนวน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาพื้นฐาน พ.ศ.2544 ประกาศ ณ วันที่ 13 พฤษภาคม 2544

1.2 คณะกรรมการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีองค์ประกอบและจำนวนตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา ลงนามแต่งตั้งโดยผู้อำนวยการสถานศึกษา

2. วิเคราะห์ข้อมูล หลักสูตรแกนกลางฯ กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น สภาพปัญหา/จุดเน้น/ความต้องการของสถานศึกษา และความต้องการของผู้เรียน

3. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา /จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผล

4. เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาให้ความเห็นชอบ

5. ใช้หลักสูตรสถานศึกษา

6. วิจัย ติดตามและประเมินการใช้หลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน ได้แก่

1. ส่วนนำ ประกอบด้วย ความนำ วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

2. โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย โครงสร้างเวลาเรียน โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี

3. คำอธิบายรายวิชา ประกอบด้วย รหัสวิชา ชื่อวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ชั้นปี/ภาคเรียน จำนวนเวลาเรียนและ/หรือหน่วยกิต คำอธิบายสาระสำคัญของวิชานั้นๆ ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้

4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

5. เกณฑ์การจบการศึกษา ประกอบด้วย หน่วยกิตวิชาพื้นฐานที่เรียน-ที่ได้ หน่วยกิตวิชาเพิ่มเติมที่เรียน-ที่ได้ หน่วยกิตรวมทั้งหมดที่เรียน-ที่ได้ ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ

1.1 วิสัยทัศน์

แกนกลาง... หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ	สถานศึกษา.... <ul style="list-style-type: none"> • ใช้แกนกลางเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาไปสู่เป้าหมายเดียวกัน • หากสถานศึกษามีความต้องการ หรือจุดที่ต้องการเพิ่มเติมสามารถปรับจุดเน้นเพิ่มเติมให้ชัดเจนในวิสัยทัศน์ของหลักสูตรสถานศึกษาได้
---	--

1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

แกนกลาง.... <ul style="list-style-type: none"> • สมรรถนะสอดแทรกบูรณาการในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ • สมรรถนะพื้นฐาน 5 ประการ<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการแก้ปัญหา 4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	สถานศึกษา..... <ul style="list-style-type: none"> • ไม่ต้องเพิ่มเติม • ใช้ 5 ประการตามหลักสูตรแกนกลางฯ <p style="text-align: center;">ถ้าสอนผู้เรียนจนบรรลุตามตัวชี้วัด สมรรถนะ 5 ประการ ก็จะเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน</p>
--	---

1.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

แกนกลาง..... <p>คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนทุกคน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ <p>- คุณลักษณะเหล่านี้ สอดแทรกบูรณาการในมาตรฐานและตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ และสามารถพัฒนาผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือโครงการต่างๆ ของโรงเรียน</p>	สถานศึกษา... <ul style="list-style-type: none"> • กำหนดเพิ่มเติมได้ • หากเห็นว่าตามหลักสูตรแกนกลางฯ ครอบคลุมแล้ว ไม่จำเป็นต้องกำหนดเพิ่ม <p style="text-align: center;">สรุป... การจัดทำส่วนนำของหลักสูตร สถานศึกษา ทั้งวิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้ยึดตามที่หลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด โดยสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมจุดเน้น ของสถานศึกษาได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้เห็นจุดเด่นของหลักสูตรสถานศึกษา</p>
--	--

ส่วนที่ 2 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

ความรู้พื้นฐานก่อนจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

1. **ระดับการศึกษา** การศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งการจัดการศึกษาออกเป็น 3 ระดับการศึกษา ได้แก่ ระดับประถมศึกษา (ป.1-6) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6)

2. **กลุ่มสาระการเรียนรู้** มี 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 4) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5) สุขศึกษาและพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพ 8) ภาษาต่างประเทศ

3. **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน** ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร 2) กิจกรรมชุมนุม ชมรม) และกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์

การกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สถานศึกษาพิจารณาจาก

- โครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด
- เป้าหมายและจุดเน้นที่เสนอแนะไว้ในกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น
- ความพร้อมและจุดเน้นของสถานศึกษา
- จัดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

เวลาเรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีละ 120 ชั่วโมง
- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวม 3 ปี 360 ชั่วโมง
- เวลาเรียนทั้งหมดของแต่ละชั้นปีที่ใช้ปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม ในแต่ละระดับการศึกษา ดังนี้ ระดับประถมศึกษา (ป.1-6) รวม 6 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) รวม 3 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

- กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ไม่จำเป็นต้องแบ่งแยกเวลาเรียนเป็นการเฉพาะ จากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอื่นๆ อาจสอดแทรกในกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด กิจกรรมชุมนุมต่างๆ หรือในการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ ได้ โดยมีหลักฐานที่สามารถยืนยันเวลาการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนตามที่กำหนด

- สถานศึกษาสามารถพิจารณาจัดเวลาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ในชั้น ป.1-2 น้อยกว่า ป.5-6 ก็ได้ แต่รวมเวลา 6 ปี แล้ว ต้องได้ครบ 60 ชั่วโมง ตามที่หลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด

- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ปีละ 15 ชั่วโมง อาจจัดบางภาคเรียนก็ได้ แต่เมื่อจบหลักสูตรต้องมีเวลาครบตามที่กำหนด

4. มาตรฐานการเรียนรู้

- แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาผู้เรียน
- ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- สะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร
- เป็นเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- ความสำคัญของมาตรฐานการเรียนรู้ คือ ผู้เรียนรู้อะไร ทำอะไรได้

5.ตัวชี้วัด

- ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนแต่ละระดับชั้น
- สะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้
- มีความเฉพาะเจาะจงและเป็นรูปธรรม
- นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา /จัดทำหน่วยการเรียนรู้ /จัดการเรียนการสอน
- เป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน
- โรงเรียนใช้ตามหลักสูตรแกนกลางฯ ไม่ต้องกำหนดเพิ่มเติม

ตัวชี้วัด มี 2 ประเภท ได้แก่ ตัวชี้วัดชั้นปี และตัวชี้วัดช่วงชั้น มีรายละเอียด ดังนี้

5.1 ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปี ใช้ในระดับการศึกษาภาคบังคับ คือ ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

5.2 ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
รหัสกำกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

ตัวอย่างที่ 1 ว 1.1 ป.1/2

ว - กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.1 - สาระที่ 1 มาตรฐานที่ 1

ป.1/2 - ตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ข้อที่ 2

ตัวอย่างที่ 2 ต 2.2 ม.4-6/3

ต - กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ

2.2 - สาระที่ 2 มาตรฐานข้อที่ 2

ม4-6/3 - ตัวชี้วัดมัธยมศึกษาตอนปลาย ข้อที่ 3

จำนวนตัวชี้วัดระดับประถมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้	สาระ	มาตรฐาน	ตัวชี้วัดชั้นปี						รวม
			ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	
1.ภาษาไทย	5	5	22	27	32	33	33	34	181
2.คณิตศาสตร์	3	7	10	16	28	22	19	21	116
3.วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4	10	15	16	25	21	32	30	139
4.สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	5	11	31	34	39	38	36	39	217
5.สุขศึกษาและพลศึกษา	5	6	15	21	18	19	25	22	120
6.ศิลปะ	3	6	18	25	29	29	26	27	154
7.การงานอาชีพ	2	2	3	3	3	5	6	5	25
8.ภาษาต่างประเทศ	4	8	16	16	18	20	20	20	110
รวม	31	55	130	158	192	187	197	198	1,062

จำนวนตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ตัวชี้วัดชั้นปี				ตัวชี้วัดช่วงชั้น
	ม.1	ม.2	ม.3	รวม	ม.4-6
1.ภาษาไทย	35	32	36	103	36
2.คณิตศาสตร์	9	12	12	33	8
3.วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	52	63	59	174	102
4.สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	45	45	50	140	61
5.สุขศึกษาและพลศึกษา	23	25	24	72	29
6.ศิลปะ	27	27	32	86	39
7.การงานอาชีพ	6	6	6	18	11
8.ภาษาต่างประเทศ	20	21	21	62	21
รวม	217	231	240	688	297

6. การกำหนดรายวิชา

6.1 การกำหนดรายวิชา

- หลักสูตรกำหนดองค์ความรู้และทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
- สถานศึกษาต้องนำองค์ความรู้ ทักษะ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ (Learning Areas) ไปจัดทำ “รายวิชา” (Course) และกำหนด รหัสรายวิชา พร้อมทั้งตั้งชื่อรายวิชาให้สะท้อนสิ่งที่สอนในวิชานั้นๆ เช่น

กลุ่มสาระการเรียนรู้	รายวิชา
คณิตศาสตร์	คณิตศาสตร์ 1
	สถิติพื้นฐาน
	เรขาคณิต
สุขศึกษาและพลศึกษา	สุขศึกษา
	พลศึกษา

- ในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา จะระบุรายวิชา และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
  - ที่เปิดสอนแต่ละปี (ประถมศึกษา)
  - เปิดสอนแต่ละภาคเรียน (มัธยมศึกษา)
  - รวมทั้งเวลาเรียน /จำนวนหน่วยกิต ของรายวิชา/กิจกรรม เหล่านั้น

การกำหนดรายวิชา ในแต่ละระดับการศึกษา มีข้อกำหนดรายละเอียด ดังนี้

ระดับประถมศึกษา	<p>➔</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รายวิชาพื้นฐาน กำหนดรายวิชาพื้นฐานในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ 1 รายวิชา/ปี 2. รายวิชาเพิ่มเติม กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เมื่อรวมเวลาเรียนแล้ว ต้องไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง ต่อปี
ระดับมัธยมศึกษา	<p>➔</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รายวิชาพื้นฐาน กำหนดรายวิชาพื้นฐานในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม อาจจัดได้มากกว่า 1 รายวิชา ใน 1 ภาคเรียน/ปีการศึกษา <ul style="list-style-type: none"> • ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใน 1 ภาคเรียน สามารถจัดรายวิชาพื้นฐานไม่ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ แต่ใน 1 ปีการศึกษาต้องจัดรายวิชาครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ • ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใน 1 ภาคเรียน/ปีการศึกษา สามารถจัดรายวิชาพื้นฐานได้ตามความเหมาะสม ไม่จำเป็นต้องครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่เมื่อจบช่วงชั้นแล้ว ต้องเรียนรายวิชาพื้นฐานครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ 2. รายวิชาเพิ่มเติม สามารถกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เมื่อรวมเวลาเรียนของรายวิชาเพิ่มเติมทั้งหมดแล้ว <ul style="list-style-type: none"> • ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต (200 ชั่วโมงต่อปี) • ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต (1,600 ชั่วโมง) ต่อ 3 ปี โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความพร้อม จุดเน้นของสถานศึกษา และเกณฑ์การจบหลักสูตร

6.2 ประเภทรายวิชา

รายวิชาพื้นฐาน	<p>➔</p> <ul style="list-style-type: none"> • เป็นรายวิชาที่พัฒนาผู้เรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางที่กำหนดไว้ • ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานต้องเรียน
รายวิชาเพิ่มเติม	<p>➔</p> <ul style="list-style-type: none"> • รายวิชาที่พัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ นอกเหนือจากตัวชี้วัดที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางฯ • สถานศึกษาสามารถเปิดสอนรายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับจุดเน้น ความต้องการ ความถนัดของผู้เรียน ความต้องการของท้องถิ่น • กำหนด “ผลการเรียนรู้” เป็นเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนในรายวิชาเพิ่มเติม

6.3 การจัดรายวิชา

ระดับประถมศึกษา	➔	<p>รายวิชาพื้นฐาน : กำหนดรายวิชาพื้นฐานตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดได้ 1 รายวิชาต่อปี ให้ชื่อตามกลุ่มสาระการเรียนรู้</p> <p>รายวิชาเพิ่มเติม : กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมตามความเหมาะสม ตั้งชื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของรายวิชานั้น</p>
ระดับมัธยมศึกษา	➔	<p>รายวิชาพื้นฐาน :</p> <ul style="list-style-type: none"> • กำหนดรายวิชาพื้นฐานตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือตามความเหมาะสม • ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ อาจจัดได้มากกว่า 1 รายวิชา ใน 1 ภาคเรียน • ให้ชื่อรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือตามเนื้อหาสาระของรายวิชานั้น • กำหนดให้ 1 รายวิชา มีค่าน้ำหนัก ไม่น้อยกว่า 0.5 หน่วยกิต (40 ชั่วโมง/ภาคเรียน คิดเป็น 1 หน่วยกิต) • เมื่อรวมจำนวนหน่วยกิตรายวิชาพื้นฐานทั้งหมดแล้ว ให้สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียน ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด <p>รายวิชาเพิ่มเติม :</p> <ul style="list-style-type: none"> • กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม • กำหนดชื่อรายวิชาให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของรายวิชานั้น • เมื่อรวมเวลาเรียนของรายวิชาเพิ่มเติมทั้งหมด ให้สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียน ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด

6.4 การตั้งชื่อรายวิชา

ควรสะท้อนจุดเน้น เนื้อหาสาระ และระดับความยากง่ายของสิ่งที่สอนในรายวิชานั้น เช่น

ภาษาไทย	: ภาษาไทย 1/ภาษาไทยพื้นฐาน 2/วรรณคดี 1/การอ่านเชิงวิเคราะห์
คณิตศาสตร์	: คณิตศาสตร์ 1/คณิตศาสตร์พื้นฐาน 1/คณิตศาสตร์พื้นฐาน 2/เรขาคณิต/สถิติ
วิทยาศาสตร์ฯ	: วิทยาศาสตร์ 1/ วิทยาศาสตร์ทั่วไป 2/ ฟิสิกส์ 1/เคมี 2/วิทยาการคำนวณ 1
สังคมศึกษาฯ	: สังคมศึกษา 1/ประวัติศาสตร์ 1/ประวัติศาสตร์ไทย 1/พระพุทธศาสนา 1
ศิลปะ	: ศิลปะ 1/ทัศนศิลป์ 2/ดนตรีและนาฏศิลป์ 1
การงานอาชีพ	: การงานอาชีพ 1/งานเกษตร/งานประดิษฐ์

ฯลฯ

7. การกำหนดรหัสวิชา

ระบบรหัสนี้มีจำนวน 6 หลัก ประกอบด้วยตัวอักษร 1 หลักและตัวเลข 5 หลัก

หลักที่ 1	หลักที่ 2	หลักที่ 3	หลักที่ 4	หลักที่ 5	หลักที่ 6
↓	↓	↓	↓	↓	↓
กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ระดับ การศึกษา	ปีในระดับ การศึกษา	ประเภท ของรายวิชา	ลำดับ ของรายวิชา	
↓	↓	↓	↓	↓	↓
□	□	□	□	□	□
↓	↓	↓	↓	↓	
ท	1	0	1	01 - 99	
ค	2	1	2		
ว	3	2			
ส		3			
พ		4			
ศ		5			
ง		6			
□					

หลักที่ 1 รหัสตัวอักษรแสดงกลุ่มสาระการเรียนรู้

- ท - ภาษาไทย
- ค - คณิตศาสตร์
- ว - วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ส - สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- พ - สุขศึกษาและพลศึกษา
- ศ - ศิลปะ
- ง - การงานอาชีพ

□ - ภาษาต่างประเทศ ใช้รหัสของแต่ละภาษาตามรายการ

รหัสตัวอักษรภาษาต่างประเทศ

ข - ภาษาเขมร	จ - ภาษาจีน	ช - ภาษารัสเซีย
ญ - ภาษาญี่ปุ่น	ต - ภาษาเวียดนาม	น - ภาษาลาติน
บ - ภาษาบาลี	ป - ภาษาสเปน	ฝ - ภาษาฝรั่งเศส
ม - ภาษามลายู	ย - ภาษาเยอรมัน	ร - ภาษาอาหรับ
ล - ภาษาลาว	อ - ภาษาอังกฤษ	ฮ - ภาษาฮินดู

ภาษาอื่นนอกเหนือจากที่กำหนด สถานศึกษาเสนอ สพฐ. เพื่อกำหนดรหัสตัวอักษรเพิ่มเติมและประกาศทั่วประเทศให้รับทราบตรงกัน

หลักที่ 2 รหัสตัวเลขแสดงระดับการศึกษา

- 1 : รายวิชาระดับประถมศึกษา
- 2 : รายวิชาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- 3 : รายวิชาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

หลักที่ 3 รหัสตัวเลขแสดงปีที่เรียนรายวิชาของระดับการศึกษา ซึ่งสะท้อนระดับความรู้และทักษะในรายวิชาที่กำหนดไว้ในแต่ละปี

- 0 - รายวิชาที่ไม่กำหนดปีที่เรียน จะเรียนปีใดก็ได้ ในระดับการศึกษา
- 1 - รายวิชาที่เรียนในปีที่ 1 ของระดับการศึกษา (ป.1, ม.1, ม.4)
- 2 - รายวิชาที่เรียนในปีที่ 2 ของระดับการศึกษา (ป.2, ม.2, ม.5)
- 3 - รายวิชาที่เรียนในปีที่ 3 ของระดับการศึกษา (ป.3, ม.3, ม.6)
- 4 - รายวิชาที่เรียนในปีที่ 4 ของระดับการศึกษา (ป.4) ใช้เฉพาะระดับประถมศึกษาเท่านั้น
- 5 - รายวิชาที่เรียนในปีที่ 5 ของระดับการศึกษา (ป.5) ใช้เฉพาะระดับประถมศึกษาเท่านั้น
- 6 - รายวิชาที่เรียนในปีที่ 6 ของระดับการศึกษา (ป.6) ใช้เฉพาะระดับประถมศึกษาเท่านั้น

หลักที่ 4 รหัสตัวเลขแสดงประเภทของรายวิชา

- 1 - รายวิชาพื้นฐาน
- 2 - รายวิชาเพิ่มเติม

หลักที่ 5 และหลักที่ 6 รหัสตัวเลขแสดงลำดับของรายวิชา แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในปีและระดับการศึกษาเดียวกัน (ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย) มีจำนวนตั้งแต่ 01-99 ดังนี้

- รายวิชาที่กำหนดปีที่เรียน ให้นำ รหัสหลักที่ 5-6 ต่อเนื่องในปีเดียวกัน
- รายวิชาที่ไม่กำหนดปีที่เรียน ให้นำ รหัสหลักที่ 5-6 ต่อเนื่องในระดับการศึกษาเดียวกัน
- รายวิชาเพิ่มเติมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้นำรหัสหลักที่ 5-6 ให้กำหนดรหัสวิชา เป็นช่วงลำดับ ดังนี้

ลำดับที่ 01-19 รายวิชาในกลุ่มฟิสิกส์

ลำดับที่ 21-39 รายวิชาในกลุ่มเคมี

ลำดับที่ 41-59 รายวิชาในกลุ่มชีววิทยา

ลำดับที่ 61-79 รายวิชาในกลุ่มโลกและอวกาศ

ลำดับที่ 81-99 รายวิชาในกลุ่มวิทยาศาสตร์อื่นๆ

8. การจัดเวลาเรียน

ระดับการศึกษา	การจัดเวลาเรียน
ประถมศึกษา	จัดเวลาเรียนเป็นรายปี /เวลาเรียนวันละไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมง
มัธยมศึกษาตอนต้น	<ul style="list-style-type: none"> • จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค /เวลาเรียนวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง • คำนวณน้ำหนักเวลาที่เรียนเป็นหน่วยกิต • ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 หน่วยกิต
มัธยมศึกษาตอนปลาย	<ul style="list-style-type: none"> • จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค /เวลาเรียนวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง • คำนวณน้ำหนักเวลาที่เรียนเป็นหน่วยกิต • ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 หน่วยกิต

9. โครงสร้างเวลาเรียน

โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรแกนกลาง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ /กิจกรรม	เวลาเรียน									
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4-6
กลุ่มสาระการเรียนรู้	ยึดหยุ่นตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้ชั่วโมงรวมของเวลาเรียนพื้นฐานทั้งหมด ให้สอดคล้อง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด									
ภาษาไทย										
คณิตศาสตร์										
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี										
สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม										
สุขศึกษาและพลศึกษา										
ศิลปะ										
การงานอาชีพ										
ภาษาต่างประเทศ										
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	840	840	840	840	840	840	880	880	880	1,640
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	120	120	120	120	120	120	120	120	360
รายวิชา/กิจกรรมที่ สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตาม ความพร้อมและจุดเน้น	ไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง/ปี						ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง/ปี			ไม่น้อยกว่า 1,600 ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่น้อยกว่า 1,000 ชั่วโมง/ปี						ไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง/ปี			ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง

สรุป...

การจัดทำองค์ประกอบที่ 2 ของหลักสูตรสถานศึกษาคือโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา นั้น มีขั้นตอนสำคัญที่จะต้องดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางฯ ตลอดจนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรให้เข้าใจชัดเจน
2. ศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางฯ แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ให้เข้าใจชัดเจน
3. กำหนดรายวิชา ทั้งรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในแต่ละชั้นปี แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยศึกษาเอกสารมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง / กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น อย่างละเอียด ศึกษารายวิชาตัวชี้วัด/สาระการเรียนรู้แกนกลาง มาจัดทำเป็นรายวิชาให้ครบ ไม่ให้ตัวชี้วัด/สาระการเรียนรู้แกนกลางตกหล่น ต้องนำมาจัดในรายวิชาให้ครบตามหลักสูตร โดยพิจารณากำหนดเวลาเรียน รหัสวิชา ในแต่ละรายวิชาไปด้วย ให้เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางฯ ตลอดถึงการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยบันทึกไว้ในกระดาษร่างในการจัดทำ
4. ตรวจสอบ ทบทวนความถูกต้อง รายวิชา แล้วนำไปเขียนลงในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
5. ตรวจสอบ ทบทวนความถูกต้องทั้งระบบอีกครั้ง

องค์ประกอบที่ 3 คำอธิบายรายวิชา

- กำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนในแต่ละภาคเรียน/ปี ในหลักสูตรสถานศึกษา
- เขียนคำอธิบายรายวิชาไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาทุกรายวิชา (รายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม)
- ใช้เพื่อสื่อสารแก่ผู้เกี่ยวข้อง /ครูแต่ละระดับชั้น /บุคคลภายนอก หรือใช้ในการเทียบโอน
- จัดทำคำอธิบายรายวิชา ประกอบด้วย รหัสวิชา /ชื่อรายวิชา /กลุ่มสาระการเรียนรู้ /ระดับชั้น /เวลาเรียน / หน่วยกิต /รายละเอียดคำอธิบายเป็นความรู้ แสดงจุดเน้น/เนื้อหาสาระของรายวิชา ฯลฯ
- ขั้นตอนการจัดทำคำอธิบายรายวิชา

1. นำตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ มาวิเคราะห์หาพฤติกรรมการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ ซึ่งหลักในการวิเคราะห์นั้นใช้หลักการตอบคำถาม “รู้อะไร” และ “ทำอะไร” ตัวอย่างตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ โดยใช้ตารางดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ระดับชั้น.....

ตัวชี้วัด (รายวิชาพื้นฐาน)	สาระการเรียนรู้ (แกนกลาง+ท้องถิ่น)	พฤติกรรมเป้าหมาย			สมรรถนะสำคัญ
		พุทธิพิสัย	ทักษะพิสัย	จิตพิสัย	

2. นำผลการวิเคราะห์มาเขียนคำอธิบายรายวิชา ตามแบบบันทึกต่อไปนี้

คำอธิบายรายวิชา	
รหัสวิชา.....	ชื่อวิชา.....กลุ่มสาระการเรียนรู้.....
ชั้น.....	ภาคเรียนที่..... เวลา..... ชั่วโมง จำนวน.....หน่วยกิต
ศึกษา.....	พุทธิพิสัย + สาระการเรียนรู้แกนกลาง + สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
โดยใช้.....	ทักษะพิสัย + สมรรถนะสำคัญ
เพื่อให้มี.....	จิตพิสัย + คุณลักษณะอันพึงประสงค์ประจำวิชา + คุณลักษณะอันพึงประสงค์
รหัสตัวชี้วัด	
.....	

สรุป...การจัดทำคำอธิบายรายวิชา มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวิชาที่กำหนดในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา นำทุกรายวิชามาวิเคราะห์ตัวชี้วัด วิเคราะห์สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่นในรายวิชานั้นๆ แยกองค์ประกอบออกมาเป็น ด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สาระการเรียนรู้และสมรรถนะสำคัญ
2. บันทึกผลการวิเคราะห์รายวิชาไว้ในแบบวิเคราะห์
3. นำผลการวิเคราะห์มาเขียนคำอธิบายรายวิชา ตามรูปแบบที่กำหนด
4. จัดเรียงคำอธิบายรายวิชาไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามระดับชั้น และประเภทวิชา

องค์ประกอบที่ 4 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ กิจกรรมที่สามารถพัฒนาความสามารถของผู้เรียนตามศักยภาพ โดยพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สามารถเข้าใจตนเอง ความรู้ ความถนัด ความสนใจ สามารถปรับตนเองเข้ากับผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มี 3 ลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

การกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสถานศึกษา พิจารณาจาก

- โครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด
  - เป้าหมายและจุดเน้นที่เสนอแนะไว้ในกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น
  - ความพร้อมและจุดเน้นของสถานศึกษา
  - จัดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
  - เวลาทั้งหมดของแต่ละชั้นปี ใช้ปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
- กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมให้ครบตามที่หลักสูตรแกนกลางฯ กำหนดในแต่ละระดับการศึกษา ดังนี้ ระดับประถมศึกษา (ป.1-6) รวม 6 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) รวม 3 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง
  - กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ไม่จำเป็นต้องแบ่งแยกเวลาเรียนเป็นการเฉพาะ จากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอื่นๆ อาจสอดแทรกในกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด กิจกรรมชุมนุมต่างๆ หรือในการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ ได้ โดยมีหลักฐานที่สามารถยืนยันเวลาการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน ตามที่หลักสูตรกำหนด
  - สถานศึกษาสามารถพิจารณาจัดเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ในชั้น ป.1-2 น้อยกว่า ป.5-6 ก็ได้ แต่รวมเวลา 6 ปี แล้ว ต้องได้ครบ 60 ชั่วโมง ตามที่หลักสูตรกำหนด
  - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ปีละ 15 ชั่วโมง อาจจัดบางภาคเรียนก็ได้ แต่เมื่อจบระดับการศึกษาต้องมีเวลาครบตามที่หลักสูตรกำหนด

องค์ประกอบที่ 5 การวัดและประเมินผลการเรียน และเกณฑ์การจบหลักสูตร

การวัดและประเมินผลการเรียน

1. การตัดสินผลการเรียน การให้ระดับผลการเรียน และการรายงานผลการเรียน

1.1 การตัดสินผลการเรียน

ระดับประถมศึกษา

1. ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
  2. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด
  3. ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกวิชา
  4. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด
- ในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน/คุณลักษณะอันพึงประสงค์/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระดับมัธยมศึกษา

1. ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้นๆ

2. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด

3. ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกวิชา

4. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน/คุณลักษณะอันพึงประสงค์/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การพิจารณาเลื่อนชั้นทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเล็กน้อย และสถานศึกษาเห็นว่า สามารถพัฒนาและซ่อมเสริมได้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้ แต่หากผู้เรียนไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเกิดปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 การให้ระดับผลการเรียน

ระดับประถมศึกษา

1. หลักสูตรแกนกลางๆ กำหนดการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน เป็นระบบตัวเลข ตัวอักษร ระบบร้อยละ หรือระบบที่ใช้คำสะท้อนมาตรฐาน แต่ข้อเสนอแนะควรใช้ระบบตัวเลขเพื่อความเป็นสากล

2. การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน และการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้มีผลการประเมิน เป็น 4 ระดับคุณภาพ ได้แก่ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน

3. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พิจารณาเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็น ผ่าน หรือ ไม่ผ่าน

ระดับมัธยมศึกษา

1. หลักสูตรแกนกลางๆ กำหนดการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา ให้ใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียน 8 ระดับ

2. การประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน และการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้มีระดับผลการประเมิน เป็น 4 ระดับ ได้แก่ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน

3. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พิจารณาเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็น ผ่าน หรือ ไม่ผ่าน

การให้ระดับผลการเรียน

คะแนนร้อยละ	ระดับผลการเรียน	ความหมายของผลการประเมิน
80-100	4	ดีเยี่ยม
75-79	3.5	ดีมาก
70-74	3	ดี
65-69	2.5	ค่อนข้างดี
60-64	2	ปานกลาง
55-59	1.5	พอใช้
50-54	1	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ
0-49	0	ต่ำกว่าเกณฑ์

ผลการประเมินอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

ดีเยี่ยม	สามารถจับใจความสำคัญได้ครบถ้วน เขียนวิพากษ์วิจารณ์ เขียนสร้างสรรค์ แสดงความคิดเห็นประกอบอย่างมีเหตุผลได้ถูกต้องและสมบูรณ์ ใช้ภาษาสุภาพและเรียบเรียงได้สละสลวย
ดี	สามารถจับใจความสำคัญได้ เขียนวิพากษ์วิจารณ์ และเขียนสร้างสรรค์ได้โดยใช้ภาษาสุภาพ
ผ่าน	สามารถจับใจความสำคัญและเขียนวิพากษ์วิจารณ์ได้บ้าง

ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ดีเยี่ยม	ผู้เรียนมีคุณลักษณะในการปฏิบัติจนเป็นนิสัยและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและสังคม
ดี	ผู้เรียนมีคุณลักษณะในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม
ผ่าน	ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถานศึกษากำหนด

1.3 การรายงานผลการเรียน

- การรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน
- สถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมิน และจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2. เกณฑ์การจบการศึกษา

2.1 เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

1. ผู้เรียน เรียนรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติม โดยเป็นรายวิชาพื้นฐานตามโครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และรายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติม ที่สถานศึกษากำหนด
2. ผู้เรียนมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐาน ผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามที่สถานศึกษากำหนด
3. ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามที่สถานศึกษากำหนด
4. ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามที่สถานศึกษากำหนด
5. ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ ตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. ผู้เรียน เรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 66 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด
2. ผู้เรียนได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิตโดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 66 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 11 หน่วยกิต
3. ผู้เรียนมีผลการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
4. ผู้เรียนมีผลการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
5. ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด

2.3 เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. ผู้เรียน เรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 41 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด
2. ผู้เรียนได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 41 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต
3. ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
4. ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามที่สถานศึกษากำหนด
5. ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด

ผลการเรียนที่มีเงื่อนไข

ผลการเรียนที่มีเงื่อนไข ไม่มีสิทธิ์เข้ารับการประเมินผลปลายภาคในรายวิชา และรอการตัดสินให้ใช้ตัวอักษรระบุเงื่อนไขแสดงผลการเรียน ดังนี้

1. ตัวอักษรที่แสดงผลการเรียนแต่ละรายวิชา ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

“มส” หมายถึง ไม่มีสิทธิ์เข้ารับการประเมินปลายภาคเรียน โดยผู้เรียนที่มีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 ของเวลาเรียนในแต่ละรายวิชา ไม่ได้รับการผ่อนผันให้เข้ารับการวัดผลปลายภาคเรียน

“ร” หมายถึง รอการตัดสินและยังตัดสินไม่ได้ โดยผู้เรียนไม่มีข้อมูลผลการเรียนรายวิชานั้นครบถ้วน เช่น ไม่ได้วัดผลกลางภาคเรียน/ปลายภาคเรียน ไม่ได้ส่งงานที่มอบหมายให้ทำ ซึ่งงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินผลการเรียน หรือมีเหตุสุดวิสัยที่ทำให้ประเมินผลการเรียนไม่ได้

2. ตัวอักษรแสดงผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

“มผ” หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว จะต้องศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลอีกหลายประการ เช่น การเปลี่ยนผลการเรียน “0” การเปลี่ยนผลการเรียน “ร” การเปลี่ยนผลการเรียน “มส” / “มผ” การเลื่อนชั้น การเรียนซ้ำชั้น การสอนซ่อมเสริม นำมากำหนดไว้ในหลักสูตร และเกณฑ์ที่กล่าวมาสถานศึกษาจะต้องยึดเป็นหลัก และเพิ่มเติมในส่วนของสถานศึกษาตามความจำเป็น นำไปเรียบเรียงไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา

โดยสรุป...การจัดทำเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การจบหลักสูตร ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางฯ ให้เข้าใจ ชัดเจน
2. ศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรฯ แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้เข้าใจ ชัดเจน
3. กำหนดรายละเอียด เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน และเกณฑ์การจบหลักสูตรของสถานศึกษา

โดยยึดหลักการสำคัญของหลักสูตรแกนกลางฯ แล้วเพิ่มเติมในส่วนที่ให้สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติม แล้วบันทึกรายละเอียดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมกับนำไปขยายรายละเอียดในระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบหลักสูตรของสถานศึกษาต่อไป

การจัดทำรูปเล่มเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา

หลังจากดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามาตามลำดับขั้นตอนข้างต้น จนเสร็จเรียบร้อยแล้วก็นำมาจัดรูปเล่ม ซึ่งขอเสนอองค์ประกอบไว้เป็นแนวทาง ดังนี้

ส่วนหน้า ควรประกอบด้วย ปก ปกรอง คำนำ คำชี้แจง (ถ้ามี) สารบัญ ประกาศใช้หลักสูตร

ส่วนของเนื้อหา ควรประกอบด้วย

ตอนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ อื่นๆ ตามความเหมาะสม และจำเป็น

ตอนที่ 2 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยโครงสร้างเวลาเรียน และโครงสร้างหลักสูตรชั้นปี เพื่อเป็นการนำเสนอโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาทั้งหมด

ตอนที่ 3 คำอธิบายรายวิชา ประกอบด้วยคำอธิบายรายวิชาทุกรายวิชา ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกระดับชั้น

ตอนที่ 4 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ลักษณะของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา

ตอนที่ 5 เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน และเกณฑ์การจบหลักสูตร ประกอบด้วย เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน เกณฑ์การจบหลักสูตรของสถานศึกษา

ตอนที่ 6 อื่นๆ ตามความจำเป็น เช่น

- แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร เช่น การนิเทศ ติดตามผลการใช้หลักสูตร การวิจัยผลการใช้หลักสูตร

- คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา

- บรรณานุกรมหรือเอกสารอ้างอิง

- คณะผู้จัดทำเอกสาร

ลักษณะที่ 2 การจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน

การจัดทำหลักสูตรระดับชั้นเรียน เป็นกิจกรรมที่ครูผู้สอน จะต้องดำเนินการก่อนจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดทำโครงสร้างรายวิชา การออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้

1. การจัดทำโครงสร้างรายวิชา

ความหมาย โครงสร้างรายวิชา เป็นการกำหนดขอบข่ายของรายวิชาที่จะจัดสอน เพื่อช่วยผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เห็นภาพรวม ของแต่ละรายวิชาว่าประกอบด้วย

- หน่วยการเรียนรู้จำนวนเท่าไร
- มีเรื่องใดบ้าง
- แต่ละหน่วยพัฒนาถึงตัวชี้วัดใด
- เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- สัดส่วนการเก็บคะแนนของรายวิชานั้นเป็นอย่างไร

ความสำคัญ โครงสร้างรายวิชาจะช่วยให้ครูผู้สอนเห็นความสอดคล้อง เชื่อมโยงลำดับการเรียนรู้ รายวิชาหนึ่งๆ ว่า

- ครูจะสอนอะไร
- ใช้เวลาสอนเรื่องนั้นเท่าไร
- จัดเรียงลำดับสาระการเรียนรู้ต่างๆ อย่างไร
- มองเห็นภาพรวมของรายวิชาชัดเจนขึ้น

องค์ประกอบของโครงสร้างรายวิชา

- มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ ที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในหน่วยนั้นๆ ซึ่งมาจาก กลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน หรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้แต่สอดคล้องกัน
- สาระสำคัญ เป็นความรู้ ความคิด ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง หรือความรู้ที่เป็นแก่น เป็นหลักการของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่เกิดจากการหลอมรวมของตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ ในหน่วยการเรียนรู้
- ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้ ควรน่าสนใจ เหมาะสมกับวัย มีความหมายและสอดคล้องกับชีวิตของผู้เรียน
- เวลา การกำหนดเวลาเรียน ควรเหมาะสม เพียงพอ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความสามารถ ตามที่ระบุในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ และควรพิจารณาในภาพรวมของทุกหน่วยการเรียนรู้ ในรายวิชานั้นๆ อย่างเหมาะสม
- น้ำหนักคะแนน การกำหนดน้ำหนักคะแนน จะช่วยให้เห็นทิศทางการจัดเวลา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล การกำหนดน้ำหนักคะแนน ควรกำหนดให้สอดคล้องกับความสำคัญของมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ ในหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นความรู้/ประสบการณ์พื้นฐาน ในการต่อยอดความรู้หรือ พัฒนาการเรียนรู้ในเรื่องอื่นๆ หรือพิจารณาจากศักยภาพผู้เรียน ธรรมชาติของวิชา ฯลฯ

การจัดทำโครงสร้างรายวิชา

1. กำหนดรายวิชาที่จะจัดทำ ซึ่งต้องจัดทำทุกรายวิชา แต่จัดทำที่ละรายวิชาจนครบทุกรายวิชา
2. วิเคราะห์ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น
3. กำหนดตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ที่จะใช้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
  - แต่ละหน่วยการเรียนรู้ ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชา
  - บางตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ มีความสำคัญและเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้เรื่องอื่นๆ สามารถนำมากำหนดซ้ำในหน่วยการเรียนรู้อื่นได้
  - แต่ละหน่วยการเรียนรู้ อาจนำตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้จากต่างสาระภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีความเชื่อมโยงกัน มาไว้ด้วยกันเป็นหน่วยบูรณาการได้
4. กำหนดรายละเอียดของโครงสร้างรายวิชา ได้แก่ กำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้ กำหนดเวลาที่ใช้สอน กำหนดน้ำหนักคะแนนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และรายวิชา
5. เขียนโครงสร้างรายวิชาลงในแบบบันทึก

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา.....ชื่อวิชา.....กลุ่มสาระการเรียนรู้.....
 ชั้น..... เวลา ..... ชั่วโมง จำนวน.....หน่วยกิต

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน

โดยสรุป...การจัดทำโครงสร้างรายวิชา มีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา ศึกษารายละเอียดเอกสารตัวชี้วัด/สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น ในรายวิชานั้นๆ
2. กำหนดตัวชี้วัด/สาระการเรียนรู้ ที่จะใช้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ คำนึงถึงธรรมชาติของวิชา/การบูรณาการ
3. กำหนดรายละเอียดโครงสร้างรายวิชา

2. การออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้

ความหมาย

หน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน (Standard –based Unit) หมายถึง หน่วยการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย

- มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้
- สาระสำคัญ
- สาระการเรียนรู้
- ชิ้นงานหรือภาระงานที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติ
- เกณฑ์การวัดและประเมินผล
- กิจกรรมการเรียนการสอน
- สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้

* ทุกองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ จะต้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานและตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ที่เป็นเป้าหมายของหน่วย

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน

เป็นขั้นตอนสำคัญที่สุด ของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่นำมาตรฐานการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง ผู้เรียนจะบรรลุมาตรฐานหรือไม่ อย่างไร ขึ้นอยู่กับขั้นตอนนี้ การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานในที่นี้จะนำเสนอการออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) ซึ่งเป็นการออกแบบที่ยึดเป้าหมายการเรียนรู้แบบย้อนกลับ โดยเริ่มจากกำหนดเป้าหมายปลายทางที่เป็นคุณภาพผู้เรียนที่คาดหวังเป็นจุดเริ่มต้น แล้วจึงคิดออกแบบองค์ประกอบอื่นๆ เพื่อนำไปสู่ปลายทาง ซึ่งทุกขั้นตอนของการออกแบบต้องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างเป็นเหตุผล

ขั้นตอนการออกแบบหน่วยการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กำหนดเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้

ความรู้พื้นฐาน

1. เป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ คือ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละหน่วยการเรียนรู้ อาจระบุมากกว่าหนึ่งมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ แต่ไม่ควรมากเกินไป และควรมีมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ ที่หลากหลายลักษณะ ทั้งที่เป็นเนื้อหาและที่เป็นกระบวนการ เพื่อช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียน สามารถสร้างแก่นความรู้ได้ชัดเจนขึ้น และนำไปปรับใช้กับสถานการณ์จริงได้ ซึ่งจะเป็นการนำผู้เรียนไปสู่สมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของธรรมชาติกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. การทำให้เป้าหมายการเรียนรู้มีความชัดเจนต่อการพัฒนาผู้เรียน และสะดวกต่อการนำไปใช้วางแผนจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้หนึ่งอาจมี 1 หรือมากกว่า 1 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ จึงควรหลอมรวมแล้วเขียนเป็นสาระสำคัญที่จะพัฒนาให้เกิดคุณภาพเป็นองค์รวมแก่ผู้เรียน เพื่อให้การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ จึงควรวิเคราะห์และแยกแยะเป็น 3 ส่วน คือ ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะ ทั้งนี้ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ บางตัวอาจมีไม่ครบทั้ง 3 ส่วน ผู้สอนสามารถนำเนื้อหาจากแหล่งอื่น เช่น สาระท้องถิ่น และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางมาเสริมได้

คำถามสำคัญ

1. ผู้เรียนจะมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถอะไรบ้าง
2. เนื้อหาแบบใดที่ควรค่าแก่การเรียนรู้
3. ควรมีความเข้าใจลึกซึ้งอะไรบ้าง

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. จากหน่วยการเรียนรู้ตามโครงสร้างรายวิชา จัดทำไปที่หน่วยการเรียนรู้
2. พิจารณาว่าจะจัดทำหน่วยการเรียนรู้ลักษณะใด เช่น บูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้

3. กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้

3.1 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้

- 3.2 สาระการเรียนรู้แกนกลาง/สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันและ

สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา

- 3.3 สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์คำสำคัญจากมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ แล้วสังเคราะห์ เป็น “แก่นความรู้ ความเข้าใจที่ยั่งยืน”

- 3.4 บันทึกผล ลงในแบบบันทึก หน่วยการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 กำหนดชิ้นงานหรือภาระงานที่ผู้เรียนปฏิบัติ

ความรู้พื้นฐาน

1. ชิ้นงานหรือภาระงาน

ชิ้นงาน ได้แก่ ลักษณะงานที่เป็นผลผลิตของการปฏิบัติหรือการกระทำของผู้เรียน เช่น งานเขียน (เรียงความ จดหมาย โคลงกลอน การบรรยาย การเขียนตอบ ฯลฯ) ภาพ แผนภูมิ แผนผัง แผนภาพ กราฟ ตาราง ภาพวาด สิ่งประดิษฐ์ (งานประดิษฐ์ งานแสดงนิทรรศการ หุ่นจำลอง ฯลฯ) เป็นต้น

ภาระงาน ได้แก่ การพูด/ รายงานปากเปล่า เช่น การอ่าน กล่าวรายงาน โต้วาที ร้องเพลง สัมภาษณ์ บทบาทสมมติ เล่นดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกาย ฯลฯ

งานที่มีลักษณะผสมผสานกันระหว่างชิ้นงานกับภาระงาน เช่น การทดลอง การสาธิต ละคร วิดีทัศน์ เป็นต้น

2. กำหนดชิ้นงาน/ภาระงานเพื่ออะไร กำหนดได้อย่างไร

ชิ้นงาน/ภาระงาน เป็นหลักฐาน ร่องรอย ที่แสดงว่าผู้เรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ ในหน่วยการเรียนรู้บ้าง อาจเกิดจาก ผู้สอนเป็นผู้กำหนดให้ หรือให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด จากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้

หลักการกำหนดชิ้นงาน/ภาระงาน

- พิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ ในหน่วยการเรียนรู้ ระบุไว้ชัดเจนหรือไม่

- ภาระงาน/ชิ้นงานครอบคลุมตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ ที่ระบุไว้หรือไม่ (อาจระดมความคิดจากเพื่อนครู/ผู้เรียน หรืออาจปรับเปลี่ยนภารกิจ/กิจกรรมให้เกิดชิ้นงาน/ภาระงานที่ครอบคลุม)

- ชิ้นงาน 1 ชิ้น หรือภาระงาน 1 อย่าง อาจเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้เดียวกันและหรือตัวชี้วัดต่างมาตรฐานการเรียนรู้กันได้

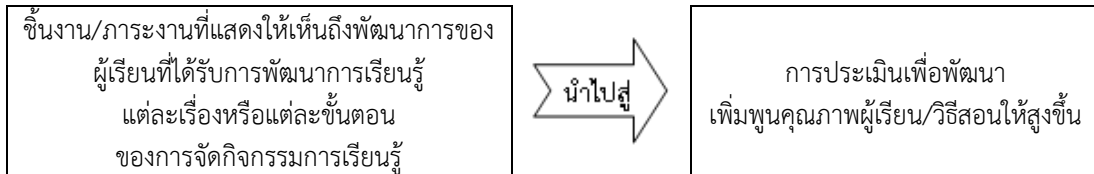
- ควรเลือกตัวชี้วัดที่จะให้เกิิดงานที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาสติปัญญา หลายๆ ด้านไปพร้อมกัน เช่น การแสดงละคร บทบาทสมมติ เคลื่อนไหวร่างกาย ดนตรี เป็นต้น เพื่อเป็นการนำพาให้ผู้เรียน

ได้ใช้ความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่ได้รับการพัฒนาไประหว่างการจัดการเรียนรู้ มาใช้ในการปฏิบัติภาระงาน/ชิ้นงาน ซึ่งเป็นร่องรอยหลักฐานของการมีสมรรถนะของผู้เรียน

- เลือกรงานที่ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ และทำงานที่ชอบ ใช้วิธีปฏิบัติที่หลากหลาย
- เป็นงานที่ให้ทางเลือกในการประเมินผลที่หลากหลาย โดยบุคคลต่าง ๆ เช่น ผู้ปกครอง

ผู้สอน ผู้เรียน เป็นต้น

3. การประเมินโดยใช้รูบริก (rubric)

การประเมินโดยใช้รูบริก เป็นการประเมินที่เน้นคุณภาพของชิ้นงาน/ภาระงาน ที่ชี้ให้เห็นระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียน

ความสำคัญของการประเมินโดยใช้รูบริก

- ช่วยในการสื่อสารให้ผู้เรียนมองเห็นเป้าหมายของการทำชิ้นงาน/ภาระงานของตนเอง
- มีความยุติธรรมในการให้คะแนนของผู้สอน ตามคุณภาพงาน อย่างไรก็ตามการประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน อาจใช้วิธีการอื่นได้ตามความเหมาะสมกับธรรมชาติของชิ้นงาน/ภาระงาน เช่น ทำแบบตรวจสอบรายการ (check list) การทดสอบ เป็นต้น

คำถามสำคัญ

1. จะรู้ได้อย่างไร ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
2. ชิ้นงานแบบใดที่มีคุณภาพ
3. จะรู้ได้อย่างไร ว่าผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่พึงประสงค์

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. กำหนดชิ้นงาน/ภาระงาน และลักษณะของชิ้นงาน/ภาระงาน ที่แสดงว่าผู้เรียน สามารถทำได้ตามที่มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/สาระการเรียนรู้ที่กำหนด ให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์
2. กำหนดประเด็นการประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน โดยดูจากคำสำคัญ (Key words) ในตัวชี้วัดที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้ และดูความสอดคล้องกับชิ้นงาน/ภาระงาน
3. ตัดสินใจว่าจะใช้เกณฑ์การประเมินในภาพรวม (Holistic Rubric) และ/หรือ เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubric) และจะใช้คุณภาพกี่ระดับ
4. เขียนคำอธิบายคุณภาพในแต่ละระดับคุณภาพลงตาราง หรือเขียนความเรียงตามความเหมาะสม
5. บันทึกในแบบบันทึกหน่วยการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ความรู้พื้นฐาน

ความหมาย

การเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ทำให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งช่วยปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้เกิดแก่ผู้เรียน

หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้
2. นำไปสู่การเกิดหลักฐานการเรียนรู้ ชิ้นงาน หรือภาระงาน ที่แสดงถึงการบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. มีความหลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาสาระ
6. สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
7. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าสู่แหล่งการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่หลากหลาย
8. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งเสริมกระบวนการคิด และสื่อสารความรู้

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ที่กำหนดในเป้าหมายการเรียนรู้ นั้น ครู...ต้องคิดทบทวนย้อนกลับว่า

- มีกระบวนการ/ขั้นตอนกิจกรรม ตั้งแต่ต้นจนจบอย่างไร จึงทำให้ผู้เรียนมีขั้นตอนการพัฒนา ความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถต่างๆ รวมถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ และเกิดหลักฐานการเรียนรู้ที่กำหนด
- ความรู้ความเข้าใจอันลึกซึ้ง อันเป็นผลมาจากการสร้างความรู้ของผู้เรียน ด้วยการทำความเข้าใจ หรือแปลความหมายในสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ทั้งหมด ทุกแง่มุมตลอดแนว ด้วยวิธีการถามคำถาม การแสดงออกและการสะท้อนผลงาน ซึ่งสามารถใช้ตัวชี้วัดตรวจสอบว่า “ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จนกลายเป็น ความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งแล้วหรือไม่”

Wiggins, Grant P. (1950) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับตัวชี้วัดความรู้ความเข้าใจที่มีความคงทน ไว้จำนวน 6 ตัวชี้วัด ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียน ได้ดังนี้

1. สามารถอธิบายแนวคิด เหตุการณ์ เหตุผลและวิธีการ แสดงความคิดเห็น
2. สามารถแปลความให้เกิดความหมายที่ชัดเจน ชี้ให้เห็นคุณค่า แสดงความเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริง และ ผลกระทบที่อาจมีต่อผู้เกี่ยวข้อง
3. สามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ต่างไปจากที่เรียนรู้มา
4. มีมุมมองที่หลากหลาย มองข้ามข้อดี ข้อเสีย
5. รับผิดชอบต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องที่แตกต่างจากตนเอง
6. รู้จักตนเอง ตระหนักถึงจุดอ่อน วิธีคิด วิธีปฏิบัติ ค่านิยม อคติของตนเอง ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และความเข้าใจของตนเอง

การคิดอย่างนักประเมินผลต่างจากการคิดอย่างนักออกแบบกิจกรรม ในมิติที่สำคัญ ดังนี้

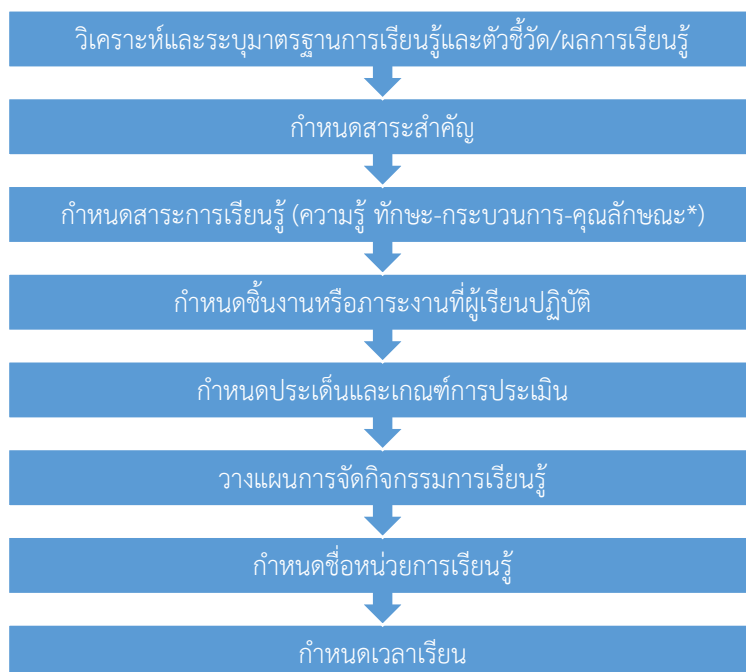
คิดอย่างนักประเมินผล	คิดอย่างนักออกแบบกิจกรรม
<ul style="list-style-type: none"> • อะไรคือหลักฐานของการเรียนรู้ที่แจ่มชัดและพอเพียง • ควรมีกิจกรรมอะไรที่สะท้อนความสามารถของผู้เรียนและเป็นจุดเน้นของการเรียนการสอน • จะจำแนกผู้เรียนที่เกิดความเข้าใจ จากผู้ที่ไม่ได้เกิดความเข้าใจอย่างจริงจังแม้จะดูเสมือนความเข้าใจ • จะใช้เกณฑ์อะไรในการตัดสินงาน ผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจผิดอะไรบ้าง จะตรวจสอบได้อย่างไร 	<ul style="list-style-type: none"> • อะไรคือกิจกรรมที่น่าสนใจชวนติดตามว่าผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจในหัวข้อนี้ • มีสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนอะไรสำหรับหัวข้อนี้ • ผู้เรียนจะมีกิจกรรมในห้องเรียน และโครงการอะไร • จะให้คะแนนอย่างไร และชี้แจงอย่างไร กิจกรรมได้ผลหรือไม่ เพราะอะไร

คำถามสำคัญ

1. ความรู้และทักษะอะไร ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
2. กิจกรรมอะไรที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายดังกล่าว
3. สื่อการจัดการเรียนรู้อะไรที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ข้างต้น

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สะท้อนถึงการพัฒนาผู้เรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้ โดยอาจนำเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียน ธรรมชาติของวิชา และสามารถนำไปสู่ การกำหนดชิ้นงาน/ภาระงาน การจัดทำหน่วยการเรียนรู้มี 2 วิธี คือการกำหนดประเด็นหัวเรื่องแล้ววิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด และการกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดโดยตรง ในที่นี้จะนำเสนอวิธีที่ 2 ซึ่งใช้วิธีการหลอมรวมตัวชี้วัดต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในคำอธิบายรายวิชา

* คุณลักษณะหมายถึงรวมถึง คุณลักษณะที่ปรากฏอยู่ในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2. บันทึก ในแบบบันทึกหน่วยการเรียนรู้

โดยสรุป...การออกแบบและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ มีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด แต่ละหน่วยการเรียนรู้ จากโครงสร้างรายวิชา และศึกษาเอกสารสาระการเรียนรู้แกนกลาง
2. กำหนดสาระสำคัญ
3. วิเคราะห์และกำหนดสาระการเรียนรู้ (ความรู้/ทักษะและกระบวนการ/คุณลักษณะอันพึงประสงค์) ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด ในหน่วยการเรียนรู้อื่นๆ (ไม่ให้ตกหล่น)
4. วิเคราะห์ กำหนดชิ้นงาน/ภาระงาน ที่ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติ
5. กำหนดประเด็น วิธีการประเมิน เกณฑ์การประเมิน
6. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้/สื่อการเรียนรู้
7. กำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้
8. กำหนดเวลาเรียน/หน่วยกิต ให้สอดคล้องตามโครงสร้างรายวิชา
9. บันทึกผล ในแบบบันทึกหน่วยการเรียนรู้

ส่วนที่ 3

การนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ประเด็นหลักของการนิเทศ : การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการนิเทศ

สถานศึกษามีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาจึงมีภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและดำเนินการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนเกิดความมั่นใจว่าผู้เรียนจะมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ เกิดสมรรถนะสำคัญ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องมีการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ครอบคลุมส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้และสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น นอกเหนือจากที่สถานศึกษาจะต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ครอบคลุมส่วนสำคัญดังกล่าวแล้ว สถานศึกษายังต้องมีการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ มีการวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรสถานศึกษา เตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม จึงจะทำให้การใช้หลักสูตรสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้

ผู้บริหาร ครูและศึกษานิเทศก์ จึงมีบทบาทสำคัญในการร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รวมไปถึงนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลคุณภาพการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ ประกาศ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมถึงการส่งเสริม สนับสนุนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติในระดับชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และนำผลจากการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้อีกด้วย เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การนิเทศ

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรสถานศึกษา ในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สู่อำนาจพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้
2. เพื่อวิเคราะห์ สภาพปัญหาการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภูและดำเนินการนิเทศตามสภาพปัญหาและบริบท
3. เพื่อสร้างความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศที่มีต่อการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

กลุ่มเป้าหมายการนิเทศ

เชิงปริมาณ

1. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่เข้าร่วมโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ จำนวน 20 โรงเรียน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่เข้าร่วมโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 20 คน
3. ผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรสถานศึกษา ของในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่เข้าร่วมโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 20 คน

เชิงคุณภาพ

1. ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่เข้าร่วมโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ระดับดี ขึ้นไป
2. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่เข้าร่วมโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ มีผลการประเมินองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา ระดับ ดีมาก ขึ้นไป
3. ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่เข้าร่วมโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ มีความพึงพอใจ ต่อการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ระดับ มาก ขึ้นไป

ประเด็นการนิเทศ

การนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีประเด็นสำคัญในการนิเทศ ประกอบด้วย

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีการนิเทศ ใน 5 องค์ประกอบสำคัญ ดังนี้
  - 1.1 องค์ประกอบที่ 1 ส่วนนำ (ความนำ วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์)
  - 1.2 องค์ประกอบที่ 2 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (โครงสร้างเวลาเรียน/โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี)
  - 1.3 องค์ประกอบที่ 3 คำอธิบายรายวิชา
  - 1.4 องค์ประกอบที่ 4 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
  - 1.5 องค์ประกอบที่ 5 เกณฑ์การวัดและประเมินผลและเกณฑ์การจบหลักสูตร
2. การใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียน
  - 2.1 โครงสร้างรายวิชา
  - 2.2 หน่วยการเรียนรู้
  - 2.3 แผนการจัดการเรียนรู้

การนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่มุ่งเน้นการส่งเสริม สนับสนุน ให้โรงเรียน มีการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้ในระดับชั้นเรียน การนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และระยะที่ 2 การใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียน ซึ่งกระบวนการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีขั้นตอนการนิเทศ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)

1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยการตรวจสอบ หลักสูตรสถานศึกษา ด้วยแบบตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 วิเคราะห์ผลการตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้ถูกต้องครบถ้วน สอดคล้องกับคำสั่ง ประกาศ ที่เกี่ยวข้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งโครงสร้างเวลาเรียน การบริหารจัดการหลักสูตร และเกณฑ์การจบหลักสูตร

2. วางแผนการนิเทศ (Plan)

2.1 นำผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา จากการตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาวางแผนหาแนวทางการแก้ไข/ปรับปรุง เพื่อให้ หลักสูตรสถานศึกษา มีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์

2.2 ร่วมวางแผนกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียน ระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครู ตามสภาพปัญหาของแต่ละโรงเรียน

2.3 ร่วมกำหนดปฏิทินการนิเทศ ติดตามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการใช้หลักสูตร ระดับชั้นเรียน ระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครู ตามสภาพปัญหาที่พบเป็นรายโรงเรียน

- ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- ระยะที่ 2 การใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียน

3. สร้างและพัฒนาเครื่องมือนิเทศ (Tools)

เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้ดำเนินการจัดทำและพัฒนา เครื่องมือสำหรับใช้ในการนิเทศโดยคณะศึกษานิเทศก์ ที่รับผิดชอบกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ โดยแบ่งเครื่องมือออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เครื่องมือให้ความรู้ และเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือให้ความรู้

การให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งจัดทำในรูปแบบเอกสาร หรือคลิปวิดีโอบรรยายประกอบไฟล์นำเสนอ สำหรับผู้บริหารหรือครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงผู้นิเทศ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาความรู้ เกี่ยวกับ ประกาศ คำสั่ง สาระสำคัญต่างๆ เกี่ยวกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

- แบบที่ 1 : แบบตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- แบบที่ 2 : แบบตรวจสอบโมทัศน์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- แบบที่ 3 : แบบนิเทศการใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียน
- แบบที่ 4 : แบบประเมินความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศต่อการนิเทศการศึกษา

4. ปฏิบัติการนิเทศ (Supervision)

ดำเนินนิเทศ ให้คำปรึกษาและพัฒนา ผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และติดตามความก้าวหน้าของการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง แบ่งเป็น 2 ระยะ

- ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานหลักสูตรของสถานศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่งผลให้หลักสูตรสถานศึกษามีองค์ประกอบครบถ้วน สมบูรณ์ และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และชุมชน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- องค์ประกอบที่ 1 ส่วนนำ (ความนำ วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์)
- องค์ประกอบที่ 2 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (โครงสร้างเวลาเรียน/โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี)
- องค์ประกอบที่ 3 คำอธิบายรายวิชา
- องค์ประกอบที่ 4 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- องค์ประกอบที่ 5 เกณฑ์การวัดและประเมินผลและเกณฑ์การจบหลักสูตร

- ระยะที่ 2 การใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติในระดับชั้นเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- องค์ประกอบที่ 1 โครงสร้างรายวิชา
- องค์ประกอบที่ 2 หน่วยการเรียนรู้
- องค์ประกอบที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

5. สะท้อนผลการนิเทศ (Reflect)

5.1 ประเมินผลการนิเทศ โดยประเมินผลด้านความรู้ การนำความรู้ไปใช้ ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรสถานศึกษา ตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษาที่ปรับปรุง/พัฒนา หลังได้รับการนิเทศ รวมถึงมีการประเมินความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศต่อการนิเทศ และหรืออาจจะมีการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่ปรับปรุง/พัฒนาแล้วไปใช้งาน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสถานศึกษาในการประเมินการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ในโอกาสต่อไป

5.2 รายงานการนิเทศ โดยรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุป และรายงานการดำเนินการนิเทศ ซึ่งเป็นการสะท้อนผลจากที่ได้ดำเนินการในแต่ละขั้นตอน และมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการนิเทศ

5.3 เผยแพร่ผลการนิเทศ โดยดำเนินการเผยแพร่รายงานการนิเทศทั้งแบบรูปเล่มและแบบฉบับย่อ โดยมีการเผยแพร่ในช่องทางต่างๆ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

ปฏิทินการนิเทศ

การนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้นำขั้นตอนและกิจกรรมการนิเทศกำหนดไว้ มาใช้กำหนดปฏิทินให้มีความสอดคล้องกับ งบประมาณ ดังนี้

ขั้นตอน	กิจกรรม	พ.ศ. 2567		พ.ศ. 2568												
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.			
ศึกษาความ ต้องการจำเป็น	● ตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓												
	● วิเคราะห์ผลการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา		✓	✓												
วางแผน การนิเทศ	● กำหนดแนวทางการนิเทศ			✓	✓											
	● กำหนดปฏิทินการนิเทศ				✓			✓								
สร้างและพัฒนา เครื่องมือนิเทศ	● สร้างและพัฒนาเครื่องมือให้ความรู้			✓	✓											
	● สร้างและพัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	✓		✓	✓			✓	✓							
ปฏิบัติ การนิเทศ	● นิเทศระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					✓	✓			✓	✓	✓				
	● นิเทศระยะที่ 2 การใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียน										✓	✓	✓			
สะท้อนผล การนิเทศ	● ประเมินผลการนิเทศ					✓	✓			✓	✓	✓				
	● รายงานการนิเทศ															✓
	● เผยแพร่ผลการนิเทศ															✓

หมายเหตุ ปฏิทินอาจมีการปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ร้อยละ 80 ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ระดับดีขึ้นไป
- ร้อยละ 80 ของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีผลการประเมินองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา ระดับ ดีมาก
- ร้อยละ 80 ของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีความพึงพอใจต่อการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ระดับ มาก ขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
- ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตร มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- ครูผู้สอนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นเรียน
- นักเรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เป็นไปตามความต้องการพัฒนากำลังคนของประเทศ
- ผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา

ส่วนที่ 4

เครื่องมือนิเทศ

เครื่องมือที่ใช้ประกอบการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้ดำเนินการสร้างและพัฒนา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการนิเทศ จำนวน 4 รายการ ดังนี้

1. แบบตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ กำหนดเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

ร้อยละ 90 ขึ้นไป	หมายถึง ดีมาก
ร้อยละ 75.00 – 89.99	หมายถึง ดี
ร้อยละ 60.00 – 74.99	หมายถึง พอใช้
ต่ำกว่าร้อยละ 60.00	หมายถึง ควรปรับปรุง

2. แบบตรวจสอบมโนทัศน์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีลักษณะเป็นแบบปรนัย ถูก - ผิด กำหนดเกณฑ์ในการ แปลผล ดังนี้

22 – 25 คะแนน	หมายถึง ดีมาก
18 – 21 คะแนน	หมายถึง ดี
15 – 17 คะแนน	หมายถึง ผ่าน
0 – 14 คะแนน	หมายถึง ไม่ผ่าน

3. แบบนิเทศการใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ กำหนดเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

ร้อยละ 90 ขึ้นไป	หมายถึง ดีมาก
ร้อยละ 75.00 – 89.99	หมายถึง ดี
ร้อยละ 60.00 – 74.99	หมายถึง พอใช้
ต่ำกว่าร้อยละ 60.00	หมายถึง ควรปรับปรุง

4. แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง น้อยที่สุด

**แบบตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

นิเทศ ติดตาม และประเมินผล   ครั้งที่ 1   ครั้งที่ 2   ครั้งที่ 3

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการนิเทศหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ สอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำชี้แจง

แบบตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับนี้ มี 2 ตอน โดยศึกษานิเทศก์และผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้ประกอบการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบการจัดทำองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ดังนี้

1. ตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษาตามรายการที่กำหนด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องผลการตรวจสอบตามความเป็นจริง
2. บันทึกข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง/แก้ไขแต่ละรายการเพื่อให้โรงเรียนนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป
3. บันทึกข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

เกณฑ์การให้คะแนนการตรวจสอบ

- 2 คะแนน คือ มีข้อมูลครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้อง ทั้งหมด
- 1 คะแนน คือ มีข้อมูลส่วนใหญ่ครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้อง
- 0 คะแนน คือ มีข้อมูลส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง หรือไม่มีข้อมูล

ตอนที่ 1 องค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 1 ส่วนนำ

รายการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ			ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ
	2	1	0	
1. ปกหลักสูตร ปรากฏ ปี พ.ศ. ที่เริ่มใช้หลักสูตรสถานศึกษา และลงท้ายด้วยข้อความ “ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551” โดยไม่มีข้อความ “(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560)” ต่อท้าย				
2. ประกาศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา <ul style="list-style-type: none"> • ระบุวันเดือนปี ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน • วันเดือนปีที่ประกาศใช้ เป็นวันเดียวกันหรือหลังจากวันที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา • วันที่เดือนปีที่ประกาศใช้ ต้องไม่เป็นวันหลังจากโรงเรียนเปิดเรียนวันแรกของปีการศึกษาที่ประกาศใช้ • มีลายมือชื่อผู้อำนวยการโรงเรียนลงนามในประกาศ 				
3. ความนำ มีข้อความแสดงความเชื่อมโยงและกล่าวถึง <ul style="list-style-type: none"> • หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 • คำสั่งให้ใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสารະภูมิศาสตร์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) • กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น • จุดเน้น และความต้องการของโรงเรียน 				
4. วิสัยทัศน์ แสดงภาพอนาคตของผู้เรียนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางฯ ประเทศไทย 4.0 โลกในศตวรรษที่ 21 และทัดเทียมกับนานาชาติ และสอดคล้องกับกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ครอบคลุมสภาพความต้องการของโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น				
5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีความสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551				
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551				

องค์ประกอบที่ 2 : โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

รายการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ			ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ
	2	1	0	
1. โครงสร้างเวลาเรียน				
1.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น				
• เวลาเรียนพื้นฐานรวม ปีละ 880 ชั่วโมง				
• เวลาเรียนเพิ่มเติมรวม ปีละ <i>ไม่น้อยกว่า</i> 200 ชั่วโมง				
• เวลาเรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปีละ 120 ชั่วโมง				
• เวลาเรียนรวมทั้งหมด ปีละ <i>ไม่น้อยกว่า</i> 1,200 ชั่วโมง				
1.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย				
• เวลาเรียนพื้นฐานรวม 3 ปี 1,640 ชั่วโมง				
• เวลาเรียนเพิ่มเติมรวม 3 ปี <i>ไม่น้อยกว่า</i> 1,600 ชั่วโมง				
• เวลาเรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวม 3 ปี 360 ชั่วโมง				
• เวลาเรียนรวมทั้งหมด 3 ปี <i>ไม่น้อยกว่า</i> 3,600 ชั่วโมง				
2. โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา				
2.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น				
• โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนที่ระบุไว้				
• ปรากฏโครงสร้างหลักสูตรชั้นปี ครบทุกภาค ทุกชั้นปี				
• ระบุรหัสวิชา ชื่อวิชา หน่วยกิต ครบทุกภาค ทุกชั้นปี				
• รหัสวิชาถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด				
2.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย				
• โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนที่ระบุไว้				
• ปรากฏโครงสร้างหลักสูตรชั้นปี ครบทุกภาค ทุกชั้นปี				
• ระบุรหัสวิชา ชื่อวิชา หน่วยกิต ครบทุกภาค ทุกชั้นปี				
• รหัสวิชาถูกต้องตามที่หลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด				

องค์ประกอบที่ 3 : คำอธิบายรายวิชา

รายการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ			ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ
	2	1	0	
1. เรียงลำดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางฯ				
2. เขียนคำอธิบายรายวิชารูปแบบเดียวกันตลอดทั้งเล่ม				
3. ส่วนหัวของคำอธิบายรายวิชา มีการระบุรหัสวิชา ชื่อวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ชั้นปี ภาคเรียน ประเภทวิชา หน่วยกิต				
4. ส่วนท้ายของคำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน มีการระบุรหัสตัวชี้วัด และจำนวนตัวชี้วัด และรายวิชาเพิ่มเติม มีการระบุผลการเรียนรู้และจำนวนผลการเรียนรู้				
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย				
• เรียงลำดับรายวิชาตามระดับการศึกษา ประเภทวิชา ชั้นปี				
• มีคำอธิบายรายวิชาครบทุกวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรฯ				
• กำหนดรหัสวิชาถูกต้องตามหลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด				
• รายวิชาพื้นฐานมีการใช้มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดครอบคลุมทุกตัวชี้วัด				
6. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์				
• เรียงลำดับรายวิชาตามระดับการศึกษา ประเภทวิชา ชั้นปี				
• มีคำอธิบายรายวิชาครบทุกวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรฯ				
• กำหนดรหัสวิชาถูกต้องตามหลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด				
• รายวิชาพื้นฐานมีการใช้มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่เป็นปัจจุบัน และครอบคลุมทุกตัวชี้วัด				
7. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี				
• เรียงลำดับรายวิชาตามระดับการศึกษา ประเภทวิชา ชั้นปี				
• มีคำอธิบายรายวิชาครบทุกวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรฯ				
• กำหนดรหัสวิชาถูกต้องตามหลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด				
• รายวิชาพื้นฐานมีการใช้มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่เป็นปัจจุบัน และครอบคลุมทุกตัวชี้วัด				
8. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม				
• เรียงลำดับรายวิชาตามระดับการศึกษา ประเภทวิชา ชั้นปี				
• มีคำอธิบายรายวิชาครบทุกวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรฯ				
• กำหนดรหัสวิชาถูกต้องตามหลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด				
• รายวิชาพื้นฐานมีการใช้มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่เป็นปัจจุบัน และครอบคลุมทุกตัวชี้วัด				

องค์ประกอบที่ 3 : คำอธิบายรายวิชา (ต่อ)

รายการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ			ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ
	2	1	0	
9. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา				
• เรียงลำดับรายวิชาตามระดับการศึกษา ประเภทวิชา ชั้นปี				
• มีคำอธิบายรายวิชาครบทุกวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรฯ				
• กำหนดรหัสวิชาถูกต้องตามหลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด				
• รายวิชาพื้นฐานมีการใช้มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดครอบคลุมทุกตัวชี้วัด				
10. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ				
• เรียงลำดับรายวิชาตามระดับการศึกษา ประเภทวิชา ชั้นปี				
• มีคำอธิบายรายวิชาครบทุกวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรฯ				
• กำหนดรหัสวิชาถูกต้องตามหลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด				
• รายวิชาพื้นฐานมีการใช้มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดครอบคลุมทุกตัวชี้วัด				
11. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ				
• เรียงลำดับรายวิชาตามระดับการศึกษา ประเภทวิชา ชั้นปี				
• มีคำอธิบายรายวิชาครบทุกวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรฯ				
• กำหนดรหัสวิชาถูกต้องตามหลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด				
• รายวิชาพื้นฐานมีการใช้มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่เป็นปัจจุบัน และครอบคลุมทุกตัวชี้วัด				
12. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ				
• เรียงลำดับรายวิชาตามระดับการศึกษา ประเภทวิชา ชั้นปี				
• มีคำอธิบายรายวิชาครบทุกวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรฯ				
• กำหนดรหัสวิชาถูกต้องตามหลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด				
• รายวิชาพื้นฐานมีการใช้มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดครอบคลุมทุกตัวชี้วัด				

องค์ประกอบที่ 4 : กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

รายการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ			ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ
	2	1	0	
1. มีแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนครบทั้ง 3 ลักษณะ				
2. มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับชั่วโมงการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์				

องค์ประกอบที่ 5 : เกณฑ์การประเมินผลและเกณฑ์การจบ

รายการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ			ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ
	2	1	0	
1. เกณฑ์การวัดและการประเมินผล				
1.1 มีแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับรายวิชา และระดับสถานศึกษา				
1.2 มีแนวทางการวัดและประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน				
1.3 มีแนวทางการวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์				
1.4 มีแนวทางการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				
2. เกณฑ์การจบหลักสูตร				
2.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (การศึกษาภาคบังคับ)				
• ระบุหน่วยกิตที่เรียน หน่วยกิตที่ได้ ตามประเภทวิชา				
• ระบุเกณฑ์การผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน				
• ระบุเกณฑ์การผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์				
• ระบุเกณฑ์การผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				
2.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (การศึกษาขั้นพื้นฐาน)				
• ระบุหน่วยกิตที่เรียน หน่วยกิตที่ได้ ตามประเภทวิชา				
• ระบุเกณฑ์การผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน				
• ระบุเกณฑ์การผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์				
• ระบุเกณฑ์การผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				

องค์ประกอบอื่น ๆ (ภาคผนวก)

- คำสั่งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา (แต่งตั้งโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา)

☐ มี และเป็นปัจจุบัน	☐ มี แต่ไม่เป็นปัจจุบัน
☐ มี แต่ไม่ได้แต่งตั้งโดยเขตพื้นที่	☐ ไม่มี
- คำสั่งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

☐ มี และสอดคล้องกับปีที่มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
☐ มี แต่ไม่สอดคล้องกับปีที่มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
☐ ไม่มี

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้นิเทศ

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

**แบบตรวจสอบมโนทัศน์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**

คำชี้แจง แบบตรวจสอบมโนทัศน์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจำนวน 25 ข้อ

คำสั่ง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นตามความคิดเห็นของท่าน

ชื่อ-สกุล.....โรงเรียน.....

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น	
		ใช่	ไม่ใช่
1	คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน เป็นองค์ประกอบหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551		
2	มาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำคัญ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551		
3	ความสามารถในการใช้ชีวิต เป็นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551		
4	มุ่งมั่นในการเรียน เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551		
5	หลักสูตรระดับชาติ คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง พ.ศ.2560)		
6	จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และตัดสินผลการเรียน		
7	โครงสร้างเวลาเรียนของระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเวลาเรียนพื้นฐานปีละไม่น้อยกว่า 880 ชั่วโมง		
8	โครงสร้างเวลาเรียนของระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเวลาเรียนรวม ปีละ ไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง		
9	โครงสร้างเวลาเรียนของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีเวลาเรียนรวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง		
10	โครงสร้างเวลาเรียนของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีเวลาเรียนพื้นฐาน รวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า 1,640 ชั่วโมง		
11	ตัวชี้วัด คือสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้		
12	ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย		

ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น	
		ใช่	ไม่ใช่
13	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมนักเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551		
14	ระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการแบ่งระดับการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551		
15	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดเวลาเรียน ระดับประถมศึกษาเป็นรายปี และจัดเวลาเรียนระดับมัธยมศึกษาเป็นรายภาค		
16	สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญ ที่ส่งเสริมสนับสนุน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตร		
17	“ผู้สอนศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ พิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้สื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้” คือขั้นตอนการออกแบบ การจัดการเรียนรู้		
18	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ		
19	การประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดเป็นการประเมิน ในระดับสถานศึกษา		
20	ระดับผลการเรียน “2” หมายถึง ผลการเรียนพอใช้		
21	ผู้เรียนต้องได้รับตัดสินผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เป็นเกณฑ์ในการจบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551		
22	แบบรายงานประจำตัวนักเรียน เป็นเอกสารหลักฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้กำหนดรูปแบบและรายละเอียด		
23	แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา เป็นเอกสารหลักฐานการศึกษา ที่สถานศึกษากำหนด รูปแบบและรายละเอียด		
24	หลักสูตรสถานศึกษาที่ดีควรมีความยืดหยุ่น รองรับความแตกต่างของผู้เรียน		
25	“ง22103” คือ รายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ของชั้นมัธยมศึกษา ศึกษาปีที่ 2		

แบบนิเทศการใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียน
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

นิเทศ ติดตาม และประเมินผล   ครั้งที่ 1   ครั้งที่ 2   ครั้งที่ 3

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการนิเทศการใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียนของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

คำชี้แจง

แบบนิเทศการใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียนของสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับนี้ มี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 การใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียน ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยศึกษานิเทศก์และผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้ประกอบการนิเทศการใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียนของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. พิจารณารายการที่กำหนด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องผลการตรวจสอบ ตามความเป็นจริง
2. บันทึกข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง/แก้ไขแต่ละรายการเพื่อให้โรงเรียนนำไปใช้ประโยชน์

ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

3. บันทึกข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

เกณฑ์การให้คะแนนการตรวจสอบ

- 2 คะแนน คือ มีข้อมูลครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้อง ทั้งหมด
- 1 คะแนน คือ มีข้อมูลส่วนใหญ่ครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้อง
- 0 คะแนน คือ มีข้อมูลส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง หรือไม่มีข้อมูล

ตอนที่ 1 การใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียน

องค์ประกอบที่ 1 โครงสร้างรายวิชา

รายการ	ผลการตรวจสอบ			ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ
	2	1	0	
1. ระบุรหัสวิชา ชื่อรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้น จำนวนชั่วโมง และ/หรือ หน่วยกิต				
2. ระบุชื่อหน่วยการเรียนรู้ ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ สาระสำคัญหรือความคิดรวบยอด จำนวนชั่วโมง และคะแนน ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้				
3. การจัดกลุ่มตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงและสามารถจัดการเรียนรู้ร่วมกันได้				
4. ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ สะท้อนสาระสำคัญหรือประเด็นหลักในหน่วยการเรียนรู้ นั้นๆ มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับช่วงวัย				
5. กำหนดสัดส่วนเวลาเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เหมาะสม และมีเวลาเรียนรวม สอดคล้องกับ โครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา				
6. กำหนดสัดส่วนน้ำหนักคะแนนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เหมาะสม และรวมตลอดภาคเรียนเท่ากับ 100 คะแนน				

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยการเรียนรู้

รายการ	ผลการตรวจสอบ			ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ
	2	1	0	
1. ระบุรหัสวิชา ชื่อรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้น ชื่อหน่วยการเรียนรู้ จำนวนชั่วโมง				
2. หน่วยการเรียนรู้ มีองค์ประกอบครบถ้วน สมบูรณ์				
3. มีชื่อหน่วยการเรียนรู้ จำนวนชั่วโมง สอดคล้องกับ โครงสร้างรายวิชา				
4. เวลาเรียน ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เหมาะสมกับจำนวน ตัวชี้วัด/ ผลการเรียนรู้ ความยากง่ายของสาระสำคัญ และกระบวนการเรียนรู้ที่จะใช้ในการพัฒนาผู้เรียน				
5. น้ำหนัก/สัดส่วนของคะแนน เหมาะสมกับเวลาเรียน ความยากง่ายของสาระสำคัญ และกระบวนการเรียนรู้ ที่จะใช้ในการพัฒนาผู้เรียนตามตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้				

องค์ประกอบที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ (ต่อ)

รายการ	ผลการตรวจสอบ			ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ
	2	1	0	
6. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด สอดคล้อง สัมพันธ์กับ ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้				
7. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด แสดงให้เห็นแก่นความรู้ รวมถึงสาระการเรียนรู้ของตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้				
8. สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้อง สัมพันธ์ กับ ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้				
9. ชิ้นงาน/ภาระงานรวบยอด สอดคล้อง สัมพันธ์ ครอบคลุม และสะท้อนให้เห็นผลการพัฒนาผู้เรียน ตามตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้				
10. มีเกณฑ์และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับชิ้นงาน/ภาระงาน ของหน่วยการเรียนรู้				
11. กิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปให้ผู้เรียนไปสู่ การปฏิบัติงานชิ้นงาน/ภาระงาน ของหน่วยการเรียนรู้				
12. สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีความเหมาะสม สอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้				
13. มีการประเมินหน่วยการเรียนรู้				

องค์ประกอบที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

รายการ	ผลการตรวจสอบ			ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ
	2	1	0	
1. ระบุหัวข้อวิชา ชื่อรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้น หน่วยการเรียนรู้ ชื่อเรื่อง จำนวนชั่วโมง				
2. มีองค์ประกอบสำคัญ ครบถ้วน สมบูรณ์				
3. มีความสอดคล้อง สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้				
4. จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้ ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้				
5. สาระสำคัญสอดคล้อง ครอบคลุมจุดประสงค์ การเรียนรู้				
6. สาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
7. สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				

องค์ประกอบที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

รายการ	ผลการตรวจสอบ			ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ
	2	1	0	
8. กิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
9. กิจกรรมการเรียนรู้ มีลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก				
10. สื่อและแหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้				
11. วิธีการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้				
12. วิธีการ เครื่องมือ เกณฑ์ การวัดและประเมินผล มีความสอดคล้อง สมพันธ์กัน				
13. มีการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้				
14. มีการบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้				

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้นิเทศ
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

**แบบประเมินความพึงพอใจต่อการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู**

คำชี้แจง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ได้ดำเนินการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยมุ่งหวังให้บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อให้การนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงได้ให้ผู้รับการนิเทศประเมินความพึงพอใจต่อการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

แบบประเมินความพึงพอใจต่อการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ฉบับนี้ มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศการศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง เติมข้อความหรือทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ให้ตรงกับข้อมูลที่เป็นจริงของท่าน

โรงเรียน .....

สหวิทยาเขต หลักเมืองเลย ศรีสองรักษ์ วังภูผา
 บัวบาน วังแสนสุวรรณ

สถานะ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่ม/หัวหน้างาน ครู

เพศ ชาย หญิง

อายุ น้อยกว่า 30 ปี 30 – 40 ปี 41 - 50 ปี มากกว่า 50 ปี

กลุ่มสาระการเรียนรู้ (เลือกได้เพียง 1 รายการ)

☐ ผู้บริหาร	☐ ภาษาไทย	☐ คณิตศาสตร์
☐ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	☐ ศิลปะ	☐ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
☐ สุขศึกษาและพลศึกษา	☐ การงานอาชีพ	☐ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (แนะแนว)
☐ ภาษาต่างประเทศ (ภาษา		

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจ ตามความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้นิเทศ

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	ความรู้ ความสามารถของผู้นิเทศในเรื่องที่นิเทศ					
2	เทคนิค วิธีการที่ผู้นิเทศใช้ในการนิเทศ					
3	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้นิเทศ					
4	มนุษยสัมพันธ์ของผู้นิเทศ					
5	การวางตัวและการปฏิบัติตนของผู้นิเทศ					
6	การใช้ภาษาและคำพูดในการนิเทศ					
7	ขั้นตอนที่ใช้ในการนิเทศ					
8	เรื่องที่นิเทศตรงตามความต้องการ					
9	ระยะเวลาที่ใช้ในการนิเทศ					
10	ข้อเสนอแนะแนวทางที่ได้รับจากการนิเทศ					
11	ผลการนิเทศสามารถไปปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนา					
12	ผู้นิเทศยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ					
13	ความเป็นกัลยาณมิตรของผู้นิเทศ					
14	ความพึงพอใจต่อการนิเทศโดยภาพรวม					
15	ควรให้มีการนิเทศในโอกาสต่อไป					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

	แบบตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
	แบบตรวจสอบมโนทัศน์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
	แบบนิเทศการใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียน
	แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ศึกษาธิการ,กระทรวง. 2551. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน 2551. **ร่างเอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 : แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร.**
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- 2551. **ร่างชุดฝึกอบรมวิทยากร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ชุดที่ 1 การจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น** กรุงเทพฯ : อัดสำเนา.
- 2551. **ร่างชุดฝึกอบรมวิทยากร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ชุดที่ 2 แนวทางการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา** กรุงเทพฯ : อัดสำเนา
- 2551. **ร่างชุดฝึกอบรมวิทยากร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ชุดที่ 1 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน.** กรุงเทพฯ : อัดสำเนา.
- 2551. **เอกสารประกอบการอบรมวิทยากร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน.** กรุงเทพฯ : อัดสำเนา.
- นิรมล ตูจันดา 2551. **การจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น** กรุงเทพฯ : เอกสารอัดสำเนา.
- Wiggins, Grant P. 1950-. **The understanding by design guide to creating high-quality
units** / Grant Wiggins and Jay McTighe. p. cm.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายณัฐภณ ดวงท้าวเศษ
นางกชพร มณีพงษ์
นายสุวิทย์ เพียรชนะ
นางอุไรวรรณ สุรภีร์

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

คณะทำงาน

นายสาคร ปริบูรณ์ง
นางสาวมยุรี ยลสุข
นางสาวจิรพรรณ จันทรงษี
นางดวงเดือน อินเจริญ
นางสาวปติตตา เขี่ยมหาร
นายณภัทร ศรีละมัย
นางนราภรณ์ คำแหงพล
นายทิวานนท์ บุญเนา
นางรัตน์ทยา เรือง
นายปิยะพงษ์ โสระสิงห์
นางสาวครองขวัญ เคยชัยภูมิ
นายหิรัญทรัพย์ เพ็ญเสนา
นางสาวอภิสมา โยธาทักดี
นางสาวพุทธมาตย์ ยาคง
นายเอกพิสิษฐ์ ฝีมือดี
นายบุญเพ็ง เพียรรอดวงษ์
นายทรรศกร วงจันทร์
นางสาวชลธิชา ผาสุข

ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์

บรรณาธิการกิจ

นายทิวานนท์ บุญเนา
นางสาวปติตตา เขี่ยมหาร
นายณภัทร ศรีละมัย
นายปิยะพงษ์ โสระสิงห์
นางสาวชลธิชา ผาสุข

ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์
ศึกษานิเทศก์

ออกแบบปก

นางสาวชลธิชา ผาสุข

ศึกษานิเทศก์

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน